

MESERIASUL AZ IPAROS DER CEWERBETREIBENDE

A Romániai Magyar Népkegyesség Ipari Alosztálya hivatalos lapja

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Európa új rendje

Irtá: REINHART GYULA

Most már bizonyosnak látszik, hogy más fel-
tekelések mellett ugyan, mint azt Coudenhove Ca-
lorgi gróf és Suttner Berta báróné a békeapostol
olyan szépen elénk rajzolták, valamilyen formában
mégis megvalósul Páneurópa nagy gondolata. A
jelző, aminek jegyében ez a nagy átalakulás tör-
ténik az, hogy Európa a tengelyhatalmak vezetése
mellett egy összefüggő gazdasági területet képez, a
melyen minden egyes államnak kiosztják a szere-
pet, megállapítva, hogy mint agrárállam, a nyers-
anyag előteremtéséről köteles gondoskodni, vagy
pedig ipari állam lesz, amelynek a nyersanyagok
feldolgozása és azok szétosztása a feladata.

Az egységes gazdasági terület jó közlekedési
utak hálózata lesz szárazon, vízen és levegőben, hogy
az áruk gyors szállítása és azok megfelelő kicse-
relődése akadályokba ne ütközzék.

Hjalmar Schacht, a nagy német közgazdász
már készült is a tervvel, hogy mire a háború vé-
get ér, azonnal kezdetét vehesse a gazdasági át-
alakulás hatalmas művelete. Erre mindavajunknak
előre kell készülnünk, nehogy nemvárt, ká-
ros meglepetések érjenek bennünket.

Románia valószínűleg az agrárállamok sorába
fog tartozni és így elsősorban mezőgazdasági ter-
melését kell az új rend követelményei szerint me-
reformálnia. Ipari nyersanyagok termelésére kell
majd áttérnie, amire nézve az első ötéves terv el-
ső közlése már, elő annak végrehajtása folyamat-
ban van. Az erdők kitermelése és hasznosítása,
a bányák intenzívebb kihasználása erős lendületet
vett és a külföldi szakértők bevonásával a jobb
eredmények is mutatkoznak. Az állattenyésztés és
lízálás is új alapokra lesz fektetve és minthogy e-
lőre való termelésünk értékesítése megfelelő jó
árakon biztosítva van, kilátás adódik rá, hogy az
ország mezőgazdaságából élő tömegeknek életszín-
vonala jelentősen emelkedni fog.

Azok az iparágak, amelyek a mezőgazdasággal
vannak közvetlen kapcsolatban, természetesen szin-
tén jelentős fellendülés előtt állanak. Malmok,
olajtűk, kender és lenfeldolgozó gyárak és telepek,
fűrészek, cukorgyárak, kohók, vasöntődéek petró-
leumfinomítók, cement és börgyárak, stb., tehát
azok az üzemek, amelyek közvetlen összeköttetésben
vannak a mezőgazdasági termeléssel és a bányák ki-
használásával, a fejlődés magas fokát fogják el-
érni.

Kevésbé lesz jó a helyzetük itt, mint agrárál-
lamban azoknak a gyáraknak, amelyek külföldi
nyersanyagot dolgoznak fel és amelyek fenntartása
csak nagy várnok és különleges kedvezmények
nyújtása által lehetséges. Ezeket az iparvállalatokat
az erősített önállóság elve hozta létre, fejlődésük-
ket a fogyasztók voltak kénytelenek súlyosan meg-
szüntetni gyártmányuk magas ára folytán. Az új
rend folyamán ezek az iparvállalatok vagy raciona-
lisabb termelési módra lesznek kénytelenek át-
térni, vagy az árak leszállításával lényegesen keve-
sebb haszon mellett kell felvenniük a versenyt a kül-
földi ipari államok termékeinek árszínvonalával. Az
átlányított és állami ellenőrzés alatt álló iparvállala-
latoknak nem lesz a jövőben módjukban kártételek
útján tetszés szerint emelni az árakat.

Nézzük most már, milyen szerepe lesz a kéz-
műiparnak, mint ami a legjobban érdekelt bennünket,
az egységes gazdasági területen.

A kapitalista rendszer megdőltével a tőke most
már másodrendű szerepet tölt be a munka mellett
és nem kell félni attól, amit Marx híres művében a
kézműipar teljes csődjéről jósolt meg, hogy csak
munka a nagytőke képviselői a gyártulajdonosok és a
munka képviselőiben kihasználta, teljesen leszorít-
nyedett munkaproletárok fognak egymással szem-
benállani és a kézműipar teljesen megsemmisül,
minthogy nincs létjogosultsága és kihalásra
van ítélve. A híres marxi jóslat nem következett be,
a kapitalista rend uralma idején és még kevésbé
fog bekövetkezni most, amikor a tőke korlátlan ha-
talmat élvez.

A kézműiparnak mindig a munka volt az alap-
ja, amelyre elsősorban támaszkodott. Ezeket az ala-
pokokat a régi hagyományok erősítették és fejlesztet-
ték, új éreztetést keltettek. Most, amidőn a gazdasági
élet alapja a munka lett, a kézműipar fontossága és
szükségessége még jobban kihangsúlyozódik.

Köszönetlen, hogy az új rend egyik legfonto-
sabb tényezője a kézműipar lesz és így a kézműipar-
osok munkájának meg kell emelkednie az új rendbe és
hogyan érvényesülnek annak keretei között.

A múltban a gyáripar teljes fölényben volt a
kézműiparhoz szemben. Nemcsak a rendelkezésre
álló hatalmas tőkék biztosították számára ezt a fö-
lényt, de műszakilag is megelőzte a kézműipart jobb
berendezkedése és nagyobb hatásfokú gépek üzem-
be helyezésével. Az egyenlőtlen versenyben termé-
szetesen előnyösebben termelt, ami nemcsak a kéz-
műiparosok műhelyeinek megszűnését vonta maga
után, hanem az újabb iparos generációt is a gyár-
ipar érdekeinek szolgálatába állította. Azt az újabb
iparos nemzedéket, amelyet a kézműipar nevelt és
amelynek hívása az lett volna, hogy a kézműipar-
osok műhelyeit átvegye, azokat tovább fejlessze, ille-
tőleg újabb műhelyek létesítése útján magát a kéz-
műipart is a fejlődésnek egy magasabb fokára emel-
je. A kézműiparra bekövetkezett általános dekon-
junktúra folytán a fent említett képzett iparos
szakemberek kénytelenek voltak megelégedni azzal,
hogy a különböző gyárakban mesterek és munkave-
zetők lehessenek. Könnyelmesebb és biztosabb jövőt
láttak ez, mint az önállóság sok gondja és küzdelme,
még is senki ez ellen önálló mesterek is, akik befá-
radtak a küzdelembe, a maguk részéről is ezt a bi-
vatást választották, amely könnyebb és biztosabb
megélhetést nyújtott nekik. Igen nagy számban
akadtak iparosok, akik nyugdíjas állami állásokat
kerestek maguknak szerezni.

Ma napok a kézműipar műszakilag nagyrészt a
régiről felkészült és van ellátva, ami versenyképesség
szempontjából igen előnyös. Azt jelenti ez, hogy
aligha fog megelégedni azoknak a követelményeknek,
amelyeket az új idők magukkal hoznak. A másik
hiba, hogy az önálló iparosok nagy százaléka túl
van már azon a koron, hogy a jelenlegi helyzeten
váltást tudjon. Ragaszkodik a régi módszerek-
hez és nem tud lépést tartani a fejlődő korrallal. Ha
meg akarja menteni a kézműiparnak a fenti két
szempont miatt veszélyeztetett boldogulását, az új
nemzedéknek a kézműipari műhelyek működésébe való
közvetlen bevonása mind parancsolóbb szükségé vá-
lik.

Hogy a kézműipart a reá váró feladatokra al-
kalmassá tegyük, elsősorban hitelre van szükség.
Megfelelő tőke nélkül nem oldható meg sem a mű-

szaki felszerelések megjavításának dolga, sem új
gépek beszerzése és a kezdő iparosok számára is köl-
csönöket kell biztosítani, hogy iparuk újrateremtéséhez hoz-
zájadhassanak.

Azért, hogy központi erőátviteli telepek (vil-
lanygyárak), a hajtóerőt nagy távolságban és ol-
csó áron kisebb mennyiségben is a kézműipar ren-
delkezésére bocsátják, a nagy gyárak termelését elő-
nye, hogy saját erőtelepeik vannak, lényegesen csök-
ken. Ha most már a kézműipar modern munkagé-
peket is bekapcsol a termelésébe és az újabb ter-
melési módszereket is elsajátítja, versenyképessége
tökéletes lesz.

Még talán a hitelnél is fontosabb a kézműipar-
osoknak és segédcsaládjaiknak tökéletes kikép-
zése a maguk szakmájában. Maga a tanoncokképzés
alapvetője ennek a problémának, de nem kisebb je-
lentőségű a tanfolyamok létesítésével megoldott
ipari továbbképzés, valamint a versenyvizsgák és
kiállítások útján emelt szaktudásbeli színvonal, vé-
gül a szakmájuk működése, amely szintén hathatós
tényezője az ipari kultúra emelésének.

A kézműipari hitelszervezeteket a szövetségi
rendszer igénybevétele útján kell megszervezni. Be-
telekező emeltek a kézműiparos hitelszervezeti köz-
pont, amely nemcsak a fokozottabb tőkeerő el-
érését biztosítja, hanem azt is, hogy az egész ipari
hitelapparátus magasabb színvonalu egységes irá-
nyítás és megfelelő ellenőrzés keretében működjék.

Mindenek azonban semminemű biztosítékot nem
nyújtanak, ha nem változik meg a szellem, amely-
nek át kell hatnia mindazokat, akik tényezői lesz-
nek az új rendszernek, amelynek főelve, hogy minden
ember annyit ér, amennyit a köz hasznára tesz. To-
vábbá, hogy mindenkinek egyforma joga van az
életre, tehát meg kell kapnia munkája bérét, amely
teljes mértékben megélhetését biztosítja.

A tőke és a munka között megújult a harc.
Az üzem a köz tulajdonának tekintendő, amely a
haza szolgálatára reánk bízott és amely iránt az
a kötelességünk, hogy hiánytalanul adjuk át a
jövő nemzedéknek. Ennek a szellemnek kell áthat-
nia azokat, akik a termelés zavartalanításának és
legjobb kihasználásának érdekében egyült dolgoz-
nak. A fenti elvekből következik, hogy az új rend
folyamán az árak és bérek állandósulnak, ami biz-
tos alapot nyújt mert kizárja a spekulációt, amely
a gyengébb terhére egyrészt kivételes előnyök-
hoz juttat. Ezért az általános emberi megélhetési
színvonalat. Ezeknek az elveknek érvényesítése fo-
lyamán természetesen jelenség lesz, hogy kétszobás,
fürdőszobás lakás a munkás minimális javadalma és
hogy a dolgozó ember szükségleteiről a megélhetést,
valamint a ruházatot illetőleg egyformán gon-
doskodás történik.

Egyszerű lakások építése telepeken, kertvá-
rosok létesítése a bérkaszaanyagok helyén széppé te-
szik az otthon, amelynek berendezéséről jó minő-
ségű és megbízható áron szintén gondoskodás
történik. Nemcsak szórakozások: zene, színház, ki-
rándulás, ami eddig csak a gazdagok kiváltsága
volt, most mindenkinek hozzáférhetővé válik, hogy
az életet széppé és meglegedetté tegye.

Igy képzelem én el Európa új rendjét, amikor
a „szabadság, egyenlőség és testvériség” régi szent-
háromsága helyett, amelyet a francia forradalom
tett az egész világ közkincsévé, új szentháromság
kerül az előtérbe: „a munka, a család és haza”. Új
világ lesz ez, olyan Európa:

„Ahol a pénz nem isten...”

A szövetkezeti rendszer jegyében szervezik át a hazai ipar mozgalmi életét

Fogyasztási és anyagbeszerzési szövetkezetek létesítéséről tárgyalt a munkakamarai elnökök értekezlete.

A társadalombiztosítási törvény módosítása mellett foglaltak állást a munkakamarai elnökök

A közelmúlt napokban értekezletet tartottak Bucurestiben az ország összes munkakamarai elnökei. Ezen az értekezleten az aradi munkakamara képviselőjében Vostinar Gheorghe elnök jelent meg. A munkaügyi minisztériumot az értekezleten Rascanu államtitkár képviselte.

A napirend első pontjaként a céhek helyzetét tárgyalták meg és megállapították, hogy a céhek működését bizonyos mértékben hátráltatja az anyagi hiánya. Mint ismeretes, a közelmúltban rendeltetvény jelent meg, amelynek értelmében 0.25 százalékos illetéket léptettek életbe a céhek javára. Az értekezlet annak a reményének adott kifejezést, hogy ez az új illeték megerősíti a céhek anyagi helyzetét és lehetővé teszi az eredményesebb működését.

Letárgyalták ezután Stan Ghiteşcu munkaügyi miniszter azon tervezetét, amely szerint a munkakamarák bevonásával a munkások, tisztviselők és kisiparosok részére az egész országban fogyasztási, míg csupán a kisiparosok részére anyagbeszerzési szövetkezeteket létesítsenek. A megbeszélések eredményeképpen emlékiratot készítettek arra vonatkozóan, hogy miképpen oldják meg a szükséges anyagi alapok előteremtésének kérdését. Vostinar Gheorghe azt javasolta, hogy addig is, amíg a részjegyek lejáratáig sor kerülne, ideiglenes kölcsönként használják fel a szövetkezetek létesítésének céljára azt az alapot, amelyet jelenleg a kisiparosok szerszámokkal való ellátására fordítanak.

Az aradi munkakamara elnöke több javaslatot terjesztett elő, a társadalombiztosító pénztárról szóló törvény módosítása érdekében. Így elsősorban azt kérte, hogy adják meg a társadalombiztosító pénztár részére az önkormányzatot. Ezután azt panaszkolta, hogy olyan esetekben, amikor a beteg társadalombiztosító tagot kórházba utalják, gyakran előfordul, hogy a kórház nem bocsát rendelkezésre orvosságot, ha-

nem azt követeli, hogy az orvosságot a beteg fizesse meg, annak ellenére, hogy a törvény értelmében a kórház az így beutalt betegeket orvossággal is köteles ellátni. Ennek a sérelmes helyzetnek megszüntetése végett a törvény oly értelemben való módosítását javasolta, hogy azon esetekben, amikor a beteg bebonyitható módon arra kényszerült, hogy az orvosságokat a saját pénzéből fedezze, ezeket a költségeket a társadalombiztosító térítse meg számára. Előterjesztette a munkakamarai elnök a kisiparosok egyik sérelmét. A törvény értelmében ugyanis olyan üzemi balesetek esetében, amikor a sérülések 3 napon túl gyógyulnak, a munkaadók 8 napon belül kötelesek jelentést tenni a balesetről a társadalombiztosító pénztárnak, egyben pedig köteles a társadalombiztosító által megkövetelt űrlapokat kitölteni. Abban az esetben, ha ezt nem teszi meg, 2000 lei-űl 5000 lei-ig terjedő bírsággal sújtják. Mivel főképpen a vidéki kisiparosok nem ismerik a törvénynek ezt a rendelkezését, másrészt pedig az űrlapok kiállítására is nehézségekbe ütközik, a törvény oly értelemben való módosítását kéri az aradi munkakamara, hogy a bejelentés megtételének és az űrlap kiállításának kötelessége ne a munkaadóra, hanem az orvosra háruljon, annál is inkább, mert hiszen az orvos állapíthatja meg, hogy 3 napon túl gyógyuló sérülésről van szó. Végül az aradi munkakamara azt kéri, hogy a társadalombiztosító pénztár a betegség első napjától fizessék táppénzt, ne pedig csak a negyedik naptól.

A munkakamarai elnököket az értekezlet után kihallgatáson fogadta Stan Ghiteşcu munkaügyi miniszter és közölte, hogy a kamarai vezetősek egyelőre helyükön maradnak és az új vezetőségek kinevezésére csak akkor kerül sor, amikor az új munkakamarai törvény elkészül. Az új törvényt az 1938. évi alkotmány szerelmének figyelembevételével készítik el.

Emelni kell a földművelő társadalom vásárló képességét

Ionescu Sisesti volt földművelésügyi miniszter tollából érdekes cikk jelent meg a földművelő elem vásárlási képességének emelése ügyében az Universul című bucarestii lap hasábjain. A cikket alábbiakban ismertetjük.

Az ország iparosítása szükséges, mert igazi fejlődés csupán egymást kiegészítő gazdasági berendezkedés mellett van, melyben az összes erőforrások maximuma kihasználható. Az ipar fejlődése érdekében azonban szükség van az ország általános fejlődésére, mert a fogyasztók nagy száma az ipar megerősödésének elengedhetetlen feltétele. A városi fogyasztók száma kissiny, a falusi fogyasztók pedig — mely a nagy tömeget képviseli — nem bír megfelelő vásárló erővel. Aggodalmat kelt az a körülmény, hogy vásárlási ereje évről-évre csökken. Ha a földműves primitív színvonalon él, nem vásárol és maga állítja elő, amire szüksége van. Így a falu teljesen elszigetelten él a vásárlástól és az ország gazdasági helyzete aggodalomra ad okot. Azt mondják: a földműves többet dolgozzon és termeléstöbblettel pótolja az alacsony árakat. A földműves azonban két kezével mindent nem pótolhat. Minimális befektetésre van szüksége, hogy jobban és jobb gazdasági eszközökkel dolgozhasson. Erre pedig a jelenlegi körülmények között nincs módja. Így a mezőgazdasági termelés stagnálni fog és ez rendkívül káros befolyás-

sal lesz az ország egész gazdasági életére. Nem kifogásoljuk azt a támogatást, melyben az ipar részesül, de a mezőgazdaságnak is hasonló támogatásra van joga. Felmérül a kérdés: érdeklünk-e, hogy támogassuk a mezőgazdaságot és vásárló erővel bíró fogyasztók legyenek a falusiak? A válasz csak igenlő lehet. Ebben az esetben olyan politikát kell folytatni, amely kedvezőbb helyzetet teremti a mezőgazdák számára. Most volna az ideje ennek, mert jól fizetik és keresik a mezőgazdasági termékeket. Az ország vezetőinek tehát kötelessége, hogy használják ki a konjunktúrát és olyan árakról gondoskodjanak, melyek lehetővé teszik, hogy a falusiak gazdasági felszerelést vásároljanak, amelyre feltétlenül szükségük van. Megengedik az arany árának emelését, külföldi devizák árfolyama emelkedik, a vasúti utazás, a villany és a többi más iparcikk drágul és nem engedik a búza, hús és más gazdasági termékek árának emelését. Ebből származik minden aránytalanság, nyomor és a földművelőosztály panaszja. A mezőgazdák nem hordhatnak minden terhet vállukon. A jelenlegi helyzet igen kedvez a mezőgazdaságnak. Ha nem használjuk ki ezt a helyzetet, a mezőgazdaság nem fejlődhet tovább és a falusiak továbbra is nyomorúságos életszínvonalon maradnak.

LAPVELEMENY A SZESZESITAL KERESKEDELEM ÜGYEBEN

Az Universul legutóbbi számának vezércikében „A szeszés-italkereskedelem románosítása” címmel a következőket írja:

Az elmúlt kormányok nagy hibája volt, hogy nem gondoskodtak kellőképpen a román nemzeti elem támogatásáról és felkarolásáról. Ahogyan például az italmérési engedélyeket az egész országban, főleg pedig a csatornát területeken kiosztották, szinte azt a látszatot keltette, mintha az elmúlt kormányok kifejezetten ki akarták volna zárni ebből a kereskedelmi ágazatból a románokat. Amikor a Goga-Cuza kormányzat alatt elrendelték az italmérési engedélyek visszavonását az idegentől, ezt a rendelkezést eleinte folytonosan elhalasztották, majd egyszerűen hatályon kívül helyezték. Ugyanezt a hibát követték el akkor is, amidőn bevezették a szeszelosztás monopóliumát és a szeszosztással megyei lerakatokat bíztak meg. E lerakatok felállításánál a románok és román szövetkezetek ajánlatait még akkor is el mellőzték, ha kedvezőbbek voltak az idegenek ajánlatainál. 1938-ban végre olyan rendeletet hoztak, amely szerint bezárják mindazokat az italméréseket, amelyek engedélyeit nem a román uralom idejében, hanem ezt megelőzőleg adták ki. Jó alkalom lett volna ez arra, hogy ezek az engedélyek románok birtokába kerüljenek. Ezt a rendeletet is mind halasztgatták, most július elsejéig adták utolsó határidőt, de semmi jele sincs annak, hogy ezeket a korcsákat ténylegesen be is zárták volna. Ezzel szemben számos esetben a helyi hatóságok újabb engedélyeket adnak ki azoknak, akiknek ehhez semmi joguk sincsen. Pedig ideje volna, hogy a falvakban az engedélyek román kezekbe kerüljenek, mert az italmérés egyéb kereskedelmi ágazatokkal jár és alkalmas volna arra, hogy megtérítse a hiányzó falusi román középosztályt.

SZIGORUAN ELLENŐRZIK A NEMZETVEDELMI ADÓ FIZETÉSET

A pénzügyminiszter a két százalékos nemzetvédelmi adónak a fürdőhelyeken, továbbá a vándorkereskedőknél való szigorú ellenőrzését rendelte el. Egy másik rendelet a nemzetvédelmi adó tárgyában elrendeli, hogy az árú útját az ellenőröknek a vámtól (a gyártótól) a fogyasztóig kísérni kell és így az ellenőrzés hatókörét ki kell egészíteni az ország területére. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a nemzetvédelmi adót a számla végső összege után vessék ki, tehát a fuvardíj, biztosítási költség stb. a végösszegben foglalassék.

Felhívja a pénzügyminiszter az ellenőrök figyelmét arra, hogy a konfekcionáló üzemek lefizessék a nemzetvédelmi adót, minden olyan esetben, ahol a vállalkozó által vásárolt anyag feldolgozásáról van szó, tehát nem tisztán munkavállalásról.

ERVÉNYESEK AZ 1937—1939. ÉVEKBEN KIADOTT VÁLTOBLANKETTAK

Mint ismeretes, a pénzügyminisztérium az utóbbi években az év elején mindig kivonta a forgalomból az előző évben készített váltóblankettákat és helyezett íveket (coai timbrate), mert nyomdon jobban ellenőrizhető volt, hogy a magánfelek ne használjanak fel régi blankettákat új ügyleteikhez. Ez évben ez a becsérés elmaradt és forgalomban maradtak az 1937—1939 években kibocsátott ilyen blanketták. Mivel egyes ellenőrzések során kételyek merültek fel, hogy ezek a blanketták használhatók-e, a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben közli az érdekeltekkel, hogy az 1937—1939. években kiadott ilyen blanketták továbbra is érvényesek, éppen úgy, mint az idén kibocsátott 1940-es víznyomásuk.

Működnek a repülő adóellenőrző bizottságok. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium öt repülőbizottságot alakított, amelyek az egész ország területén ellenőrzik a kétszázalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték behajtását és megvizsgálják a forgalmi adó és bélyegilleték kiadását és behajtását.

Mit tartalmaz a munka kivételes rendjéről szóló új törvény

Csak külön kérelemre alkalmazhatják a vállalatok a felfüggesztő rendelkezéseket

A Monitorul Oficialban kihirdették a kivételes helyzet munkarendjének megállapításáról szóló törvényt amelyről legutóbbi számunkban megemlékeztünk. A törvény szövege a következő:

1. szak. A munkaügyi miniszter felhatalmazatik, hogy minden ipari, kereskedelmi és szállítmányozási vállalat számára az alábbi feltételek mellett engedélyezze:

a.) a munkatartamnak a rendes napi nyolc óra és heti 48 órától való meghosszabbítását.

b.) a pihenési szabadságok időleges felfüggesztését.

c.) a vasárnapi és ünnepi munkaszünetnek a nemzetvédelem részére dolgozó üzemeknél való felfüggesztését.

d.) a nők éjjeli munkáját.

e.) a rotatív munkarendszer bevezetését, azon vállalatoknál, ahol munkahiány tapasztaltatik.

f.) a túlórában és ünnepnapokon teljesített munka díjazásának a jelen törvény eseteiben való megállapítását.

KI KÉRHETI A TÖRVÉNY ALKALMAZASÁT?

2. szak. Az első szakaszban említett engedélyezés megadható, a vállalatok, a munkaadói szervezetek vagy az alkalmazotti céhek szövetségének kérelmére, de csak a következő indokok esetében:

a.) a termelésnek a nemzetvédelem érdekében való emelése végett.

b.) a lakosság szükségletének biztosítása végett.

c.) a külfölddel való csereforgalom serkentése végett.

d.) a vállalat alkalmazottainak összpontosítás miatt beállott létszámcsökkenése miatt.

e.) munkahiányból.

Az engedélyek határozott időtartamra adhatók és hat hónapi tartamot meg nem haladhatják. Szükség esetén ez a tartam meghosszabbítható.

3. szak. A munkaügyi minisztérium mellett társasági bizottság létesítendő a jelen törvény értelmében beadott kérvények véleményezésére, amely áll:

1. A minisztérium vezértitkárából, aki a bizottság elnöke.

2. A munkaügyi vezérigazgatóból, aki a vezértitkár távollétében elnököl.

3. A nemzetgazdasági minisztérium kiküldöttéből.

4. A nagyvezérkar kiküldöttéből.

5. A munkaadók három képviselőjéből, akik közül egyet az UGIR, egyet a kereskedelmi egyesületek és egyet a miniszter jelöl ki.

6. Az alkalmazottak három képviselőjéből, akik közül egy munkás és egy magánalkalmazott, akiket a megfelelő egyesület jelöl ki és egy a miniszter által kinevezett munkás.

Ezen bizottság tagjainak kinevezése, miniszteri rendelettel történik.

A munkabérek megállapítása

4. szakasz. A napi, heti vagy havi bérek megállapításánál túlóráknak tekintendő munkásoknál a napi 9 óra munkaidőt meghaladó munkaidő, valamint az az idő, amely meghaladja az 1933 augusztus 4-i a kereskedelmi és ipari irodák és az üzletek zárásának és nyitásának rendjéről szóló törvény 1. szakaszában, valamint az ezen törvény 12. szakasza alapján kiadott vagy más miniszteri rendeletben, egyéni munkaszerződésben, vagy életbenlevő, vagy a jelen törvény megjelenése időpontjában végrehajtás alatt álló kollektív munkaszerződésben megállapított munkaidőt meghaladó munkatartam.

A fenti időt meghaladó munkaórák legalább a rendes bérek 25 százalékának megfelelő összeggel külön díjazandók.

5. szak. Az 1925 június 18-iki és az 1938. augusztus 4-iki törvénnyel módosított vasárnapi és ünnepi munkaszünetről szóló törvényben foglalt napokon a munka engedélyezése csak a rendes munkabérekkel és 25 százalékos emeléssel történő fizetés mellett történhetik.

A SZABADSÁGOLÁSOK FELFÜGGESZTÉSE

6. szakasz. Az 1929 április 5-iki, az 1932 október 11-iki, 1938 augusztus 4-iki és 1939 október 19-iki törvényekkel módosított munkaszerződési törvény 49. és 89. szakaszaiban foglalt üdülési szabadságok felfüggesztése csak úgy történhetik, ha az alkalmazott a szabadságnapokra járó fizetésén kívül a következő díjazást kapja:

I. Munkásoknál:

a.) az a munkás, aki legfeljebb havi 3000 lei fizetést kap, a szabadságidőre járó fizetéssel egyenlő kártalanítást kap.

b.) az a munkás, akinek havi fizetése 3001—6000 lei között van, a szabadságidőre járó fizetés felével egyenlő kártalanítást kap.

II. Magánalkalmazottaknál:

a.) az a magántisztviselő, akinek legfeljebb havi 5000 lei fizetése van a szabadságidőre járó fizetéssel egyenlő kártalanítást kap.

b.) az a magántisztviselő, akinek havi fizetése 5001 és 8000 lei között van a szabadságidőre járó fizetés felével egyenlő kártalanítást kap.

A 6000 leinél nagyobb fizetéssel bíró munkás és a 8000 leinél magasabb havidíjjal fizetett magántisztviselőnek nincsen joga szabadságidőre eső kártalanításra.

A jelen szakaszban megállapított kártalanítások minimálisak.

A jutalékkal, vagy más hasonló módon fizetett alkalmazottaknál, mint pincérek, utazók, üzletszerzők stb. esetében a fentemlített kártalanítás kiszámításánál az utolsó három hónap átlagos keresete veendő figyelembe.

Azon alkalmazott számára engedélyezendő a törvényes szabadságidő, akik munkáspénztári vagy más hatóság által bizonyítottan igazolják, hogy egészségük helyreállítására van szükség.

7. szakasz. Az 1. szakaszban említett esetekben az engedélyezés iránti kérelem a munkaügyi igazgatósághoz intézendő. Ehhez a kérelmet támogató okmányok vagy memorandum csatolandó.

A munkaügyi miniszter a 3. szakasszal létesített tanácsadó bizottság véleménye alapján a kérelmet sürgősen megoldja miniszteri rendelettel, amely a Monitorul Oficialban való meghirdetés napjától végrehajthatóvá válik.

8. szakasz. Az 1920 szeptember 5-iki, a kollektív munkakonfliktusok elintézéséről szóló törvény 4. 5. és 6. szakaszaiban említett sztrájk vagy kizárás (lockout) tilos.

A munka tömeges beszüntetésére való felbuztás a kollektív munkakonfliktusok elintézéséről szóló törvény 28. szakaszának 2. bekezdésében foglalt szankciók kétszeresének alkalmazásával büntetettik. Ugyanezen szankciók alkalmazandók azon vállalatok ellen, amelyek ugyanazon hónapban az egész személyzet vagy egy osztály személyzetének tíz százalékát meghaladó létszámú munkást bocsájt el.

A munka tömeges beszüntetése esetén a minisztérium elhatározhatja a kereskedelmi, ipari és szállítmányozási vállalat helyiségének, anyagának, vezető személyzetének elrekluzálását és mindazét, ami a vállalat működésének biztosításához szükséges.

9. szakasz. A 16. szakasz intézkedései alá nem tartozó vállalatokra vonatkozó békéltetési tárgyalásokon felvett jegyzőkönyv a dosárral együtt a tárgyalást vezető munkaügyi felügyelő által a jegyzőkönyv lejárától számított legfeljebb három napon belül a kerületi munkavezérfelügyelőnek melletti működő minimális bérmegállapító bizottság elnökéhez terjesztendő fel.

A bérminimumot megállapító bizottság hatásköre kiterjesztetik minden a kollektív munkakonfliktusok elintézéséről szóló törvény 16. szakasza alá nem eső vállalat munkakonfliktusának elsimítására szolgáló döntő bírálkodásra.

Az elnök az ügyesítő vétele után a bizottságot nyomban összehívja, a bizottság megvizsgálja az ügyet és összehívásától számított legkésőbb 10 nap alatt dönt.

A bizottság a minimális munkabérek megállapításáról szóló törvény 4. szakaszában említett összetételben és annak eljárási szabályai szerint dolgozik, anélkül, hogy ezen törvény 5. szakasza szerinti két taggal maradjon kiegészítve.

A MUNKANÉLKÜLI SEGÉLYEK

10. szakasz. A teljesen vagy részben munka nélküli levő munkások és magántisztviselők részére a munkaügyi minisztérium vagy közvetlen, vagy egy e célra létesített bizottság útján készpénz, vagy természetbeni segélyt ad.

Azon munkanélküli alkalmazottak, akik képzettségüknek megfelelően foglalkozhatók és nem dolgoznak, a segélyről kizárandók.

A bizottságok létesítése és működése, a munkanélküli segélyek menntisére és annak felosztási módja külön rendelettel szabályoztatik.

11. szakasz. Minden a jelen törvény alkalmazása körüli kérdésben a munkaügyi minisztérium a 3. szakaszban létesített bizottság véleményezése alapján határoz.

12. szakasz. Közigazgatási rendelet fogja meghatározni a bizottságok működésének részleteit és a jelen törvény alkalmazását.

Milyen előírások szerint törlik a megszűnt cégek adóját

A cégek beszüntetése esetén az egyenes adó — az eddigi gyakorlat szerint — akkor volt csak törölhető, ha a vállalat bemutatta a Kereskedelmi és Iparkamara céghivatalának végzését arról, hogy a törles a cégkönyvben keresztültörlesztett. Különösen a kamarai céghivatalok felállítására óta hajtották végre szigorúan ezt az álláspontot a pénzügyigazgatóságok és ezáltal közvetve elérhető volt az, hogy a megszűnt cégek nem hanyagolták el törlésük kérelmezését.

V. Vasiliu miniszteri vezértitkár rendeletében visszatér az egyenesadótörvény 92. szakaszában foglalt rendelkezésre és eszerint adótörleszt lehet kérelmezni a tényleges állapot szerint, amikor a pénzügyi szerveknek a helyszínen megejtett, vizsgálata alapján döntenek az adó törlése tárgyában. Ugyanakkor nem fogadják el a törlési kérelmet még a cég formai törlése esetében sem, ha a helyszínen megállapítható volt, hogy a vállalat más cég alatt ugyan, de tovább működik.

Módosították az élőállatok vasuti fuvartarifáját

Augusztus 15-től kezdve az élőállatok fuvardíját nem az elfoglalt terület, hanem súly után fizetik az állatkereskedők. A nagyállatokra nézve a vasuti tarifa 16. tétele szerint állapítják meg a fuvardíjat és pedig a 2000 kg. súlyon alul a 16. tarifa I. oszlopa szerint 2000 kg.-al. Ha a szállítmány súlya meghaladja a 2000 kg.-t, úgy ugyanezen tarifa szerint állapítják meg a fuvarbért a valóságos súly után összehasonlítva a II. oszlop 5000 kg.-os tarifával, minden esetben a félre kedvezőbb tarifát véve alapul. Az 5000 kg.-on felüli állatszálítmányoknál a valóságos súly után állapítják meg a tarifát 16. tételének II. oszlopa szerint a súlyt még akkor is, ha a szállítmány a tízezer kilogrammot meghaladja.

A kisállatok fuvardíja — ha az állatok a vagonban emeletszerűen helyezhetők el a tarifa 6. tételének első oszlopa szerint alakul 2000 kg.-ig, 5000 kg.-on felül a 16. tétel II. és III. oszlopa közül a félre kedvezőbb fuvardíj veendő számításba.

A részvények utáni örökösödési illetékek eltörlése

Mint ismeretes 1940 április 1. óta a hagyatékban talált részvények után nem kell örökösödési illetéket fizetni, mivel ennek helyébe bevezették az évi félszázalékos részvényilletéket. Felmerült a kérdés, hogy az új törvény vajon vonatkozik-e az áprilisban már megnyitott hagyatékokra? A központi pénzügyi bizottság a kérdést úgy döntötte el, hogy az április 1-ig megnyitott hagyatékok után is le kell fizetni a hagyatéki illetéket és április 1-től kezdődően a félszázalékos illetéket is. Ha a hagyaték április 1. után nyílt meg, úgy örökösödési illeték nem fizetendő. A korábban megnyitott hagyatékoknál nem jelent kettősség megadást az, hogy az örökösödési és félszázalékos illetéket be kell fizetni, hiszen a félszázalékos illetéket az örökösnek, tehát az új tulajdonosnak folytatólagosan kell évenként megfizetni.

A HIVATALOK ÚJ MUNKAIDÉJE

A minisztertanács 1940 július 11-én kelt 1721 számú határozata megállapította az összes hivatalok munkaidéjét, amely július 12. óta már érvényben is van. Eszerint a hivatalokban a munkaidő a következő: hétfőn 9.30-tól 13.30-ig, szerdán, csütörtökön és szombaton 7.30-tól 13.30-ig, kedden és pénteken 7.30-tól 13.30-ig és délután 16.30-tól 19.30-ig. A speciális munkakörrel bíró testületek tisztviselői hivatalos óráikat a szervezeti törvényben és a szabályzatban megállapított rend szerint tartják.

VISSZAIGÉNYELHETŐK A LETETŐSSZEGEK, AMELYEKET AMNESZTIA ALÁ KERÜLT ÜGYBEN FIZETETT BE A VADLOTT

Az üzérkedés elleni törvény alapján kirótt büntetések ellen fellebbezéseket csak a büntetés összegének letétbe helyezése után lehet jogérvenyesen beadni. A június 8-iki amnesztia törvény kiterjed az üzérkedési ügyekre is és megszünteti ezen törvény megszegéséből eredő cselekményeket. Sok fellebbezés van folyamatban, amelyek az amnesztia törvény alapján tárgyalanná váltak. Jogászai körökben az a vélemény, hogy az ilyen folyamatban levő ügyekben a letéti összegeket vissza lehet igényelni.

Szigoruan ellenörzik forgalmiadó-mentességük szempontjából a kisiparosokat

A pénzügyminisztérium forgalmiadóigazgatósága 113.150—1940. szám alatt fontos rendelkezést adott ki, amelyben megállapítja, hogy a forgalmi és fényüzési adóból április és május hónapokban lényegesen kevesebb folyt be, mint amennyit vártak és ez elsősorban annak tudható be, hogy a pénzügyi szervek nem hajtották végre kellő alaposággal az ellenörzést. Erre való tekintettel a minisztérium utasítja a pénzügyi szerveket a mielőbbi ellenörzés haladéktalan megkezdésére. — Hangsúlyozza a miniszeri rendelkezés, hogy a konfekcióüzletek (kivéve azokat, amelyek gyapjúárút dolgoznak fel), a fehérnemű és cipőüzletek, amelyek az anyagot otthon dolgozó munkásoknak adják ki és a készárút üzleteikben árusítják, kötelesek forgalmi könyvet vezetni és forgalmi adót fizetni. Ezek az üzletek a forgalmiadómentességet akkor sem élvezhetik, ha évi 150 ezer leien aluli jövedelem után fizetnek egyenes adót.

A minisztérium a törvény 9-ik szakaszában előírt forgalmi adómentességet kizárólag csak a tényleges kisiparosok részére biztosíthatja.

Tekintettel arra, hogy a kisiparosok közül a legtöbbször, akiket mentesítettek a forgalmi adó fizetése alól, túllépték már a törvény által megállapított kereteket, vagy pedig annak a módszernek következtében, ahogyan az árusítást végzik (például: utazót tartanak), elvesztették a kisiparos jellegét.

a pénzügyi szervek kötelesek időnként el-

lenörizni a forgalmiadómentességet élvező kisiparosokat annak megállapítása végett, hogy az időközben bekövetkezett változások következtében nem esnek-e már a forgalmi adókötelezettség alá.

Azt is ellenörizniök kell a pénzügyi szerveknek, hogy a közbeeső gyártmányok megadóztatására vonatkozó rendelkezéseknek eleget tesznek-e az érdekeltek.

Megállapította a pénzügyminisztérium, hogy egyes pénzügyigazgatóságoknál rendkívül nagy forgalmiadónátrulók vannak, amelyeket nem lehet behajtani, mert az adózók a maguk szempontjából kedvező elsőfokú ítéletekkel rendelkeznek. Ezek az ítéletek nem tekinthetők jogerősnek és az állami ügyvédi szolgálat hivatása annak megállapítása, hogy az állam fellebbezen-e ezekben az ügyekben és hogy nem lenne-e helyes bizonyos esetekben a kihágási jegyzőkönyvek felülvizsgálását kérni. Ennek a döntésnek rövid időn belül kell megtörténnie, másrészt pedig a pénzügyigazgatóságoknak oda kell hatniok, hogy a bíróságok rövid határidőket töltsenek ki a tárgyalásra és így minél előbb jogerős ítéletekre kerüljön sor, tekintettel arra, hogy az állam magasabb érdekeiről van szó. Milyet a jogerős ítélet a kivetési pénzügyigazgatóságra megérkezik, haladéktalanul továbbítani kell a behajtási pénzügyigazgatósághoz végrehajtás céljából. Ha az ítélet a kancstárra kedvező, gondoskodjanak az adó behajtásáról, ha pedig kedvezőtlen, azonnal törölni kell az adózó tartozását.

Érdekes védjegyper a Senlaslo szappan körül

A Budapest székhellyel működő Heinrich József szappangyár r. t. beadvánnyal fordult a kolozsvári iparkamarához és ebben a beadványban azt kérte, hogy a kamara tiltsa el a kolozsvári Harnicul szappangyárat a „Senlaslo” márka használatától.

A pesti gyár többek között hivatkozik arra, hogy jogigénye nem évülhetett el, mivel ezt az igényét az érvényben levő nemzetközi egyezményekre alapítja. A Heinrich-márkakat egyébként a pesti gyár a berni nemzetközi irodánál is bejegyeztette és ez a bejegyzés Romániában is érvényesül.

Mint hogy az a kormányhatározat, amely a Heinrich-márkák átruházását a csödben lévő kolozsvári Heinrich szappangyárról a Harnicul szappangyárra jóváhagyta, közigazgatási jellegű intézkedés, a Harnicul nem hivatkozhatik most az ítélt dolog hatályára — hangsúlyozza a törvényt a pesti gyár emlékirata. Ugy az erdélyi, mint az okirállyal rendelkező törvények értelmében a csödeljárás befejeztével megszűnik a részvénytársaság és ezzel együtt megszűnik a vállalat által használt védjegyek, márkák is. Ezeket a márkákat kifejezetten csak a teljes vagyonátalaggal együtt lehet megszerzeni. Ha a Harnicul a vagyonátalaggal együtt jutott volna a márkák birtokába, akkor egyúttal átvette a Heinrich szappangyár összes aktívát és passzívát is, mely utóbbiakért a máig is kielégítetlenül maradt hitelezőkkel szemben helyt kell állania. Hivatkozik végül az emlékirat azokra a körülményekre, amelyek alapján a pesti gyár a márkák birtokába jutott. A pesti gyárnak a kolozsvári Heinrich szappangyárral kötött megállapodása értelmében jogában állott a Heinrich-márkakat a termelésben és eladásban használni. E megállapodás alapján a kolozsvári Heinrich-gyár hozzájárult ahhoz, hogy a pesti Heinrich szappangyár a márkákat 1926-ban Bernben bejegyeztette. Ez a bejegyzés megvédi a márkákat mindazokban az országokban — így Romániában is — amelyek a nemzetközi egyezményhez hozzájárultak.

JULIUS 30. AZ ADÓAMNESZTIA IGÉNYBEVÉTELÉNEK HATÁRIDEJE

Ismeretes, hogy az adóamnesztia kedvezményeinek igénybevételére irányuló bejelentés határidejét július 30-ig meghosszabbították és akik az előző határidő, június 30. után jelentették be, hogy élvezni akarják az amnesztia előnyeit, a fenti meghosszabbított időpontig a törvény értelmében kifizethették évi adójuk 50 százalékát. Mint hogy azok az egyének, akik az első terminusig jelentkeztek, kötelesek voltak az előírt adóösszeg-hányadot július 10-ig leróni, míg a később jelentkezők ezt július hónap végéig megtehették, az érdekeltek az ügyben a pénzügyminisztériumhoz fordultak. A válasz megengedte, hogy mindkét csoportbeli adófizetők részére az ötvenszázalékos adóhányad kifizetése egyformán július 30. legyen.

KOMOLYTALAN FELMONDÁS ESETÉN KARTÉRÍTÉS ILLETI MEG AZ ALKALMAZOTTAT

Érdekes perben hozott ítéletet a közelmúltban a kolozsvári munkabíróság. Egy borkereskedelmi cég felmondott egyik alkalmazottjának, aki akkor még nem volt a vállalatnál egy éven át alkalmazásban, azonban az alkalmazottat a felmondások ellenére hónapról-hónapra visszatartotta. Több ilyen megismételt, de be nem tartott felmondás után a vállalat egy napon kijelentette az alkalmazottnak, hogy felmondása lejárt és a cég nem tart többé igényt szolgálataira. Mivel az a hónap, amikor az elbocsátás történt, szombati napon kezdődött, amikor a vállalat nem nyitott, erre a napra pedig vasárnap következett, az alkalmazottat nétfőn, a hó 3-ik napján bocsátották el állásából. Az alkalmazott erre a munkabíróság előtt beperelte a céget és a következő igényét terjesztette elő keresetében: Mivel a cég többszöri felmondását visszavonta, az utóbbi felmondás sem tekinthető komolynak. Ennek megfelelően az alkalmazottat megilleti az elbocsátás hónapjára járó fizetés, mivel ezt a hónapot már megkezdte. Mivel ennek a hónapnak a beszámításával az alkalmazott egy éve van a cégnél, három hónapi felmondásra van joga, amelyet a cég megfizetni tartozik. Mint hogy pedig a felmondás sértő formában történt, erkölcsi kártérítést követel, egyben pedig kéri a ki nem adott szabadságidőre járó kétszeres fizetést. A helyi munkabíróság a keresetnek helyt adott, megítélte a megkezdett hónapra, valamint a felmondás három hónapjára járó fizetést, a ki nem adott szabadságidőt és egyben 10.000 leit erkölcsi kártérítésként.

Csak illetékezett számlákkal ellátott árut szabad vasuton szállítani

A nemzetvédelmi 2 százalékos adónak az elszállított árunál való alkalmazását illetőleg a pénzügyminiszter a következőképpen rendelkezett:

Nem szállítható árú számla, fizetési bön, vagy szállító jegyzék nélkül. Elsősorban számla mellékelendő, de ha az még nincsen kiállítva, megfelel a fizetési bön vagy szállítójegy. Az illető kísérő-okmányra a bélyeg úgy ragasztandó, hogy annak értékét tartalmazó része legyen a

vevőnek megküldött okmányon. A másik félbéllyeg az eladónál maradt szelvényen marad. A 2 millió feletti értékű, ahol az illeték készpénzben fizetendő be, a pénzügyigazgatósági vizum vezetendő a kísérő nyugtára, míg a nyugta (recepisa) az eladónál marad. A pénzügyminiszter megkereste a CFR vezérigazgatóságát, hogy az állomások csak kísérő okmányokkal ellátott fuvarleveleket fogadjanak el.

Az alkalmazottak fizetése utáni aránylagos illetékek leróvása

A bélyegtörvény értelmében a fizetés után kétféle aránylagos illetéket kell leróni. Az egyik illetékről a bélyegtörvény 14. szakaszának 19. pontja intézkedik, amelynek értelmében ezt az illetéket azon írásos vagy szóbeli munkaszerző-

A GÉPKOCSIK ADÓMENTESÉGI KERESÉHEZ MELLÉKELNI KELL A KATONAI HATÓSÁG ALTAL KIÁLLÍTOTT IGÉNYBEVÉTELI JEGYEKET

A hatóságokhoz rendelkezés érkezett, amely a katonai célokra igénybevett személy- és tehergépkocsiknak az igénybevétel idejére való adómentesítéséről intézkedik. A rendeletet a közmunkaügyi minisztérium adta ki, és abban tudomásra hozza az érdekelteknek, hogy a katonai célokat szolgáló igénybevétel idejére szóló adómentesítés csak az igénybevételi jegyek (bonuri de rechizitie) vagy pedig azon katonai egység által kiállított igazolás alapján történhetik, amely a gépeket igénybevette. Minden olyan kérést, amelyhez nem mellékelik az igénybevételi jegyeket, vagy a szükséges igazolást, nem vesznek figyelembe.

dések esetében kell leróni, amelyeknél a havi fizetés összege a 10 ezer leit meghaladja. Ez az 1.80 százalékos illeték azon írásos vagy szóbeli alkalmazotti szerződések után esedékes, amelyeket 1939. április elseje után kötöttek. A munkaszerződésekéről szóló törvény 43. szakasza mentesíti a fenti illeték alól a havi 10 ezer leien aluli fizetéseket. Az 1.20 százalékos illetéket tehát csak a 10 ezer leien felüli fizetések után hajtják be. Azon alkalmazottak, akiket 1939. április elseje előtt alkalmaztak, de szerződésük időközben lejárt és azt megújították 1939. április elseje után, valamint azok is, akiknek a fenti időpont után fizetését emelték és ez meghaladja a havi 10 ezer leit, kötelesek leróni az 1.80 százalékos aránylagos illetéket.

A másik illetékről a bélyegtörvény 15. szakaszának 4. pontja intézkedik. Ez az illeték: 1.68 százalék és ezt a vállalatok igazgatósági tagjai által felvett összegek után kell leróni. Azon igazgatósági tagok, akik egyben vállalatigazgatóként vagy más alkalmazottakként is működnek, kötelesek úgy fizetéstük, mint más járandóságuk után is lefizetni az 1.68 százalékos illetéket. Ez az illeték is 1939. április elseje óta esedékes.

Délkelet-Európa kereskedelmi problémái

A „Das Reich” című német folyóirat foglalkozik a dél-kelet-európai kereskedelem néhány problémájával. A lap felemlíti a román kereskedelmi közlekedés helyzetét. A román kivite, tízenharom százaléka — mondja a lap — szárazföldi úton kerül lebonyolításra, míg az árúk nyolcvanöt százaléka vízi úton hagyja el az országot. A román vasutak elegendők a szárazföldi csereforgalom lebonyolítására, de sem a dunai, sem a tengeri román hajók tartalmát nem fedi a szükséglet. Ezért a román kereskedelem, részben a külföldi kereskedelmi hajók igénybevételére is. A román hajók a tengeri forgalom nyolc százalékát és a dunai forgalom huszonöt százalékát látják csak el.

A vízi utak fenntartása Jugoszlávia számára is nehézségeket jelent. A háború megkezdésekor 400 ezer bruttó regiszter-tonna állt a délszláv állam rendelkezésére. A háború első felében eladták ennek a tíz százalékát, de a délszláv államnak sikerült a hajóépítés nemzetivé tétele által biztosítania befolyását a hajóépítésre.

Az aranytermelés állandóan növekszik Bulgáriában, amely nem sokára abba a helyzetbe kerül, hogy a belföldi termelése fedi az ország szükségletét. 1939-ben az angol-bolgár részvénytársaság aranytermelése elérte a 200 kg. finom aranyat. A termelés állandó javulása arra enged következtetni, hogy a jövő évi termelés még ennél is jobb lesz. A bolgár nemzeti bank kimutatása is beszámol az aranykészlet megnagyobbodásáról.

Tavaly 42.314 tonna ércet 532 millió dollár értékben szállítottak ki Jugoszláviából. 1938-ban a kiszállított érc mennyisége elérte az 50.738 tonnát, 495 millió dollár értékben. A mennyiség tehát csökkent 17 százalékkal, viszont az ár, emelkedett tíz százalékkal. Az elmúlt évben Belgiumba indult a jugoszláv érc legnagyobb része.

A napraforgó termelése állandóan emelkedett az utóbbi években a Szovjet Unióban. Tervezették utóbban 4,6 millió hektár bevetését olajmagokkal. Ebből 3,13 millió hektár jut a napraforgónak. A napraforgómagból származó nyers bevétel tavaly 62 százalékkal volt magasabb, mint 1936-ban.

MÉSZÁROSOK FORGALMI ADOMENTESÉGE

Egy temesmegyei mézáró ellen pénzügyi közvegek forgalmi adókövetésért jegyzőkönyvet vettek fel, mert a levágott szarvasmarhák után nem fizette be a forgalmi adót. Felbontásában a mézáró kifejtette, hogy nem használ mechanikai erőt, hét munkásnál kevesebbrel dolgozik, tehát kisiparosnak tekintendő és a forgalmiadó-törvény 9. szakasza alapján forgalmiadó alól mentes. Ezúgyben a temesvári tábla kimondta: tekintettel arra, hogy a szakmai képzésről szóló törvény a mézárókat az élelmiszeriparhoz tartozó kisiparosnak tekinti és így — amennyiben a forgalmiadó-törvény 9. szakaszában foglalt feltételeknek megfelel — mentes a forgalmi adó alól. Tekintet nélkül arra, hogy mennyi évi adót fizet, vagyis a patenta fixa szerint adózható-e?

Napszámosnak is jár tulórabér

Kolozsvárról jelentik: Elvi jelentőségű döntésként hozott a kolozsvári munkabírószék. Két egybenhangzó ítélettel arra kötelezte ugyanis a bíróság a munkaadót, hogy munkásainak — bár napszámos munkára szerződtette őket — a tulórabért is rendes díjat fizessen.

Robottu Ioan, Bora Pavel, Baciu Ioan György és Baciu Ioan perelte be a munkabírószék előtt Ioanescu Alexandru bucarestii mérnököt, aki a munkásokat a Kolozsvár — Dés közötti vasútépítési munkálatoknál, alkalmazta. A felperesek előadták beadványukban, hogy munkaszervezőik megkötésekor külön kikötötték, hogy a 110 leies napi munkadíj kivül bizonyos időközönként munkaadójuk köteles haza- és visszautazásuk költségeit is fedezni. Mínt-hogy követelésüket békés úton nem tudták megkapni, a munkabírószékhez fordultak panaszukkal. A bíróság helyet adott kérésüknek és kötelezte a munkaadót, hogy a négy munkásnak a felszámított külön órabet fizesse meg annyi időre, amennyivel naponként munkadíjuk meghaladta a 3 órát, azonkívül pedig az egyezségben megállapított utiköltség fejében is fizesse meg a felszámított összeget. Egyben kötelezte arra is a mérnököt, hogy Bora Pavelnek 7 napért, amit munkaszervezője tartama alatt katonai összpontosításon töltött 770 leit külön fizessen meg. A bíróság döntését az 1939 május 8-án megjelent „Monitorul Oficial”-ban közölt törvény 60. szakaszának 3-ik és 4-ik bekezdésével, valamint az 1940 január 10-i minisztertanácsi jegyzőkönyv harmadik szakaszával indokolta.

A nemzetvédelmi adó lefizetése nélkül nem állítanak ki vagon

A kétszázalékos nemzetvédelmi adó kapcsán kiadott rendelet szerint a teherárú-feladó köteles az adó befizetését igazoló számlát vagy szállítójegyzéket csatolni. Eugen Dometrescu, vezérutká, ezen adónem minisztériumi előadója a rendelethez a következő magyarázatot fűzi. Ha az árú mentes a nemzetvédelmi adó alól — akkor bélyegzetlen számlát vagy kísérőjegyzéket kell csatolni, ha azonban a vasúti fuvarlevél egy hatóság címére szól, úgy a bélyegzetlen számla vagy szállítójegy csatolása sem szükséges, mert ilyen esetben köztudomású, hogy az illető hatóság bélyegmentességet élvez.

Ha bont, csúfát a termelő saját raktárába szállít, bizonyítani tartozik, hogy ő (a címzett) a tulajdonos. Ez esetben nem kell számlát csatolni, ahogy nem kell a következő árúk szállításánál sem: kenyér, liszt, tengeri, só, cukor, bús, zsír, ételolaj, vaj, tej, zöldségfélék, gyümölcsök, főzelékek, (konzervek ki-

vételével) CAM-árúk, bélyegek, petróleum, gyufa, ujság, íróeszközök, stb.

A vagon rendelésénél a feladó még nem köteles a nemzetvédelmi adó lefizetését igazolni, de bélyegzett számla vagy szállítójegy nélkül a vagon ki nem állítható.

Ismét felhívjuk a figyelmet a helyes érdekeltek, hogy a számlaösszeg szűkegyszerűen magába foglalja a szállítási költséget is. A végösszeg csökkentése végett egyes gyárak úgy tüntetik fel, hogy az árú ab gyár lett eladva. A fiskus ezt honorálni nem fogja, mert a más helységben lakó vevőt a szállítási költség terheli és ugyancsak az tartozik viselni a nemzetvédelmi adót is, tehát tekintet nélkül arra, hogy milyen feltétel mellett állapodott meg a gyárral, a számlaösszegeből ki kell tűnni a szállítási költségnek.

Sorszámmal látandók el és láttamoztatandók a számlakönyvek

A pénzügyminisztérium 137.019—1940. szám alatt körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekkel közölte, hogy a jövőben nemcsak a fizetési jegyzőkönyveket, hanem a számlakönyveket is láttamoztatni kell a pénzügyigazgatóságok, illetve az adóhivataloknál a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg fokozott ellenőrzésének lehetővé tétele végett. A minisztérium külön figyelmezteti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatok számlakönyveit számozni kell és minden egyes lapon szerepnie kell a cégjelzésnek.

Számozni kell magukat a számlakönyveket is, 1-től kezdve. A számozás a pénzügyi évvel tehát április elsejével és nem a kereskedelmi év első napjával kezdődik. A láttamozást a városokban lévő vállalatok esetében a pénzügyigaz-

gatóság, míg vidéken a kerületi ellenőr vagy az adóhivatal végzi. A rendelet értelmében ezentúl ugyanazok a büntetések vonatkoznak azokra, akik nem láttamoztatják a számlakönyveket, mint amelyekkel azokat sújtották, akik a fizetési jegyzőkönyvecskéket nem láttamoztatták. A jelen rendelet előírásaihoz az összes cégnek legkésőbb ez év augusztus 15-ig kell alkalmazkodni.

Egyben a minisztérium rendelete azt is közli, hogy a 200 és 400 leies című bélyegeket már forgalomba hozták.

A minisztérium azt is közli, hogy azok, akik szappangyártás céljaira faggyút vásárolnak a mézárószektől, szintén kötelesek fizetési jegyzéket kiállítani és ezeket a fizetési jegyzékeket 2 százalékos bélyeggel kell ellátni.

Központi ellenőrző szervezet fogja ellenőrizni az adókövetést repülőbizottságok útján

Az adó és illetékek kivetésének ellenőrzését a pénzügyminiszter most megjelent rendelete új alapokra fekteti. Az elgondolás az, hogy a pénzügyi igazgatást külön kell választani annak ellenőrzésétől. Ezért augusztus 1-én a pénzügyigazgatóságok melletti inspektorok beszüntetik tevékenységüket és hatáskörük az inspektorates-tületekre száll át, amely Bucurestiben fog székelni és egy-egy vezérfelügyelő vezetésével különítményeket alakít, amely titkos terv szerint végzi az ország területén az adók és illetékek kivetésének ellenőrzését.

A kerületi pénzügyi felügyelők és az alájuk rendelt közvegek július 28-ig tartoznak a munkásemmitőszéki döntés szerint jukat bevégezni és ettől kezdve az összes vezérfelügyelők a pénzügyi vezérutká vezetésével a most szervezett új testületben fognak működni.

A munkakülönítmények feladata kiterjed az összes egyenes és közvetett adó és így a nemzetvédelmi adó ellenőrzésére is. Ennek megfelelően: egyenes adó, közvetett adó és a behajtás ellenőrzésére alakult főcsoportokra oszlik. A ren-

delet részletesen ismerteti az új testület feladatait és ezek közt szerepel az, hogy a különítmények vezetői meghatározott órában meghallgatják az adózók panaszait és szükség esetén azonnali intézkedést tesznek.

A FEHÉR PIGMENTEK HIVATALOS ÁRA

A nemzetgazdasági minisztérium a következő árakat állapította meg: Cinkfehér, aranypecsét, 99.9 százalékos 9000 lei, zöld pecsét, 99.6 százalékos 5670 lei, vöröspecsét, 99 százalékos 5565 lei, schneeweiss 4500, cinkszürke :95 százalékos zinkoxidat) 3200 lei, ugyanaz 83 százalékos 2800 lei, litofon 30 százalékos 3100 lei, 15 százalékos 2765 lei. Árak franko gyár csomagolással 100 kg.-ként. A nagybani és kisbani árak csomagolással és minden illetékekkel kg.-ként a következők (a második szám a kisbani ár): cinkfehér, aranypecsét 108—117 lei, zöldpecsét 68—73 lei, pirospecsét 68—72, schneeweiss 54—58 lei, cinkszürke 38—41 lei, ugyanez 83 százalékos 33—36, litofon 30 százalékos 37—40 lei, ugyanaz 15 százalékos 33—36 lei.

A központi pénzügyi bizottság határozata a tőkeamatadó kiszámításáról

Kétféle kvóta a régen lejárt adó megállapításánál

Amint megírtuk a pénzügyminisztérium 8napos haladékot adott az elmaradt tőkeamatadók megfizetésére. Ezzel kapcsolatban felelősként az a kérdés, hogy a régebben elmaradt tőkeamatadót milyen kvóta szerint kell fizetni. A tőkeamatadót a múlt év április 1-én megjelent adó módosító törvény 26. szakaszában állapította meg (16 százalékos állami, 4 százalékos nemzetvédelmi, 1 százalék út-adó és 5 százalék supracota). Ez a törvény egyben kimondta, hogy az elmaradt tőkeamatadó a lejáratra való tekintet nélkül 26 százalékos adóval melletti fizet-

tessék le.

1940 április 1-én ezt az adókvótát emelték, de az ezévi törvény már nem jelentette ki, hogy a régebbi adót is eszerint a törvény szerint kell fizetni. A központi helybizottság tisztázta, hogy milyen adókvóta szerint fizetendő a lejáratkor ki nem egyenlített tőkeamatadó. A határozat ez: ha az adó 1940 március 31. előtt esedékessé vált, úgy az 1939 április 1. adótörvény irányadó, ha a lejárat 1940 április 1. utáni, úgy az ezévi egyenes adótörvény alkalmazandó.

Előzetes engedély nélkül sem üzembeszüntetések, sem üzem- redukciók nem vihetők keresztül

A munkaügyi vezérfelügyelőség körlevelet küldött az iparvállalatoknak, amelyben utal arra, hogy egyes vállalatok a gazdasági nehézségekre való hivatkozással személyzetük csökkentésének, illetve részleges, vagy teljes üzembeállításának a gondolatával foglalkoznak.

A munkaügyi vezérfelügyelőség körlevelében hangoztatja, hogy a nemzetgazdasági minisztériumnak legutóbb ebben a tárgyban kiadott rendelete értelmében szigorúan tilos a vállalatok alkalmazotti létszámát csökkenteni, illetve az üzemet leállítani. A rendkívül súlyos helyzetre való tekintettel a kormány elvárja a vállalatok alkalmazotti létszámát csökkenteni, illet-

árán is, tovább folytassák a termelő munkát és ezzel megakadályozzák a munkanélküliség növekedését.

A körlevél végül rámutat arra, hogy kizárólag a minisztérium által kiadott különleges engedéllyel hajtható végre személyzeti létszámcsökkentés, vagy csökkentés, tehát nemcsak a teljes, hanem a részleges üzembeszüntetés is tilos. A rendelkezés elleni kihágásokat az ellenőrzéssel megbízott hatóságok szigorú bírságokkal sújtják.

A körlevél természetesen nem a kisiparra, hanem a nagyobb vállalatokra vonatkozik.

Nem folytatható le az eljárás, ha a perbe vont egyén ügyvédje katonai szolgálatot teljesít

Ismeretes az igazságügyminisztérium azon intézkedése, amellyel utasította a hatóságokat, hogy az olyan perek tárgyalását, amelyekben a felek bármelyike, vagy azok védői katonai szolgálatot teljesítenek, hivatalból el kell halasztani. A gyakorlatban köztudomás szerint történnek tévedések, amelyeknek jóvátevélt fel-sőbb fórumoknál kell keresni. Ilyen tévedést igazított helyre legújabb elvi jelentőségű döntésével a legfőbb semmitőszék.

Tazlaoanu Gheorghe ismert bucarestii köz-fő közlekedési perének fellebbezési tárgyalását az ítéletábráda megerősítette a törvényes ítéletét, mely szerint nevezett egy gépkocsibaleset elő-

idézéséért 20.000 lei pénzbüntetésre tette. Tazlaoanu a táblai tárgyaláson bejelentette, hogy védőügyvédje mozgósítva van és így — védelem hiányában — kéri a tárgyalás elnapolását. A tábla nem vette figyelembe a bejelentést, hanem szabályszerűen lefolytatta a tárgyalást és meghozta az ítéletet.

Tazlaoanu fellebbezéssel élt a legfőbb semmitőszéken, amely egyrészt az igazságügyminisztérium rendelet alapján helyezkedvén, másrészt a védekezés szent jogának elvkénti kimondásával, megsemmisítette a tábla ítéletét és utasította a per újrafelvételére.

Külön meghatalmazás kell a társadalom- biztosítói kihágási jegyzőkönyv felvételére

A társadalombiztosító pénztár központi igazgatósága 114.910—1940. szám alatt rendelkezést adott ki. A rendelet hivatkozik a társadalombiztosító törvény 282. szakaszára, amelynek értelmében a társadalombiztosítási törvény elleni kihágásokat kihágási jegyzőkönyv felvételével állapítják meg a Társadalombiztosító pénztár ezzel megbízott szervei. A törvény 104. szakaszának 2. bekezdése viszont megállapítja, hogy a felügyeleti szervek, a Társadalombiztosító pénztár igazgatója, vagy pedig az ellenőrzéssel megbízott tisztviselők által felvett kihágási jegyzőkönyvek bizonyító erejűek a bíróság előtt mindaddig, amíg az azokban foglalt megállapítások ellenkezőjét nem bizonyítják. Mindezekből az következik, folytatja a rendelkezés, hogy nem

vehet fel a Társadalombiztosító pénztár bármely tisztviselője kihágási jegyzőkönyvet. Ezzel a joggal csak azo, a tisztviselők rendelkeznek, akik erre külön megbízást kaptak. Mivel ennek a meghatalmazásnak hiánya érvénytelenné tenné az ezzel nem rendelkező tisztviselők által felvett jegyzőkönyveket, a jövőben az egyes vidéki Társadalombiztosító pénztáraknak gondoskodniuk kell arról, hogy az ellenőrzéssel megbízott tisztviselők írásos meghatalmazással rendelkezzenek és ennek a meghatalmazásnak számát a kihágási jegyzőkönyvben fel is tüntessék. Ezen meghatalmazások csak a tisztviselők részére adhatók ki, míg a Társadalombiztosító végrehajtói (agenti) jegyzőkönyv felvételére vonatkozó meghatalmazást nem kaphatnak.

Nem vonható meg a cég működési engedélye, ha az új cégtörvény megjelenése előtt elmulasztotta a tulajdonos a cégbejegyzést

Bonyolult cégbejegyzési ügyben hozott elvi jelentőségű döntést a marosvásárhelyi tábla. Egy marosvásárhelyi vendéglős még 1936-ban bodegát nyitott a városban, de elmulasztotta a céget bejegyeztetni. Amikor 1938. decemberben megjelent az új cégbejegyzési törvény, a bodegás kérvényt nyújtott be a kereskedelmi kamara cég-hivatalához és mint a régi törvény alapján működő cég, kérte a bejegyzést. A céghivatal a kérést, mint elkésztett visszautasította és felszólította a bodegást, hogy tegyen eleget az új törvény rendelkezéseinek, vagyis szerezzék meg a különleges bizottságtól az engedélyt és ha ez meglesz, megtörténhetik a bejegyzés.

A tulajdonos a céghivatal mellett működő bírósághoz folyamodott, de az nem fogadta el a kontesztációt, mire a bodegás a törvényszékhez fellebbezett. A törvényszék a fellebbezést elutasította és az ügy végső fokon a tábla elé került, ahol Izrael Adolf dr. ügyvéd, a bodegás jogi

képviselője azzal érvelt, hogy ügyfele a bodegát az 1936-ban érvényben volt törvény alapján nyitotta meg, reá tehát az új törvény nem vonatkozik. A régi cégtörvény szerint viszont nem tilthatnak el senkit a kereskedelem gyakorlásától, még akkor sem, ha elmulasztotta bejegyeztetni a céget. Ha ilyen eset előfordul, a pénzügyi hatóságok megbírságozhatják az illetőt, anélkül azonban, hogy ez a kereskedelmi gyakorlat megvonását jelentené. A bodegás különben 1936. óta szabályszerű iparengedéllyel működött, adót fizetett és így nincs törvényes alapja annak, hogy az 1938-as cégtörvény alapján a cégbejegyzés elmulasztása miatt eltiltsák a kereskedelem gyakorlásától.

A tábla elfogadta az érvelést, megsemmisítette az összes visszautasító határozatokat és kötelezte a céghivatalt, hogy a cégbejegyzést csinálja meg.

Milyen feltételek mellett tehető letétele a nemzetvédelmi bön

A nemzetvédelmi bönöknek bírói letétbe való helyezéséről adott ki rendeletet a pénzügyminiszter. Ismeretes, hogy a pénzügyi eljárási törvény 123. szakasza szerint a pénzügyi végrehajtás elleni kontestáció esetében vagy készpénzben, vagy értékben kell letenni a tartozás összegét, mert különben a kontestáció érvénytelen. Az értékpapírokra nézve a szabály az, hogy nem a névérték, hanem a letéti nap árfolyama veendő figyelembe. A miniszteri rendelet kimondja, hogy a most kibocsátott nemzetvédelmi bönök is elfogadandók letétbe és az értéke nézve ez az intézkedés: 1. ha a bön eredeti jegyzője, tehát az első tulajdonos a letető, akkor a névérték, 2. ha a letető vétel útján jutott a bön tulajdonába, akkor a napi árfolyam számít.

Tekintve azt, hogy a nemzetvédelmi bönöknek hivatalos árfolyamuk még nincsen, egyelőre a fenti disztinkcióra való tekintet nélkül a közpénztárak névértéken fogadják letétbe a bönöket. Aki még az értékpapírt nem kapta meg, az a befizetést tanúsító nyugtát teheti bírói letétbe.

Mindez áll akkor is, ha a letét a kihágási jegyzőkönyvben foglalt bírság behajtásának felfüggesztése végett történik, valamint a repülőbéllyeg bírságok esetében is, amikor a fellebbezéssel egyidejűleg kérendő a felfüggesztés és az illeték egyszerre mellett a bírság egyötöde is letétbe helyezendő.

Ujból maximálták a nyersbőrárakat

A nemzetgazdasági minisztérium új árakat állapított meg a nyers marhabőrökre. Az egész országra érvényes bőrárak a következők: a 16 kilón felüli súlyú fehér bőr 47 lei, a 16 kilón aluli fehér bőr 45 lei, a vörös bőröké 47 lei, a 16 kilón aluli vörös bőröké 45 lei, a bármilyen súlyú bivalybőr ára 40 lei, bármilyen súlyú bivalybőrjából 45 lei. A minden fő kötelező nyomaték nélkül átadandó bőröket az eladó köteles megtisztítani. A hibás vagy res és megengedett nyomatékkal átadott bőrök árából legfeljebb 10 százalékot lehet levonni. Az új árak, amelyek a Monitorul Oficial július 8-ai számában jelentek meg, július elsejétől október elsejéig maradnak érvényben.

Az építőiparosok nemzetvédelmi adója

Az Építőiparosok Szövetsége a pénzügyminiszterhez fordult, döntsék el, hogyan kell befizetniük a nemzetvédelmi illetéket, amikor sok munkánál az építés csak a munkát adja.

A minisztérium válasza a beadványra, amely rendezte ezt a fontos kérdést. Eszerint, ha az építész adja a vállalkozáshoz az anyagnak ötven százalékát, úgy a teljes vállalt összeg után köteles leróni a nemzetvédelmi illetéket, ellenkező esetben nem.

Ha az építész csak a munkát adja, az anyagot pedig az építő, akkor nem köteles nemzetvédelmi illetéket leróni.

Ha azonban a fenti szakmában a végzett munka értékéből az anyag ára meghaladja a munka teljes értékének ötven százalékát, úgy a két százalékot nemzetvédelmi illeték ezeknél a szakmáknál is fizetendő, a munka teljes értéke után.

AZ ÜZEMVEZETŐK A MUNKATÖRVÉNY SZEMPONTJÁBÓL MAGANTISZTVISELŐK

A munkaügyi minisztérium június 13-án kelt 9.157 számú rendelete végleg tisztázza az üzemvezetők, illetve műhelymesterek jogi helyzetét a munkaszerződés és a munkatörvény egyéb intézkedései szempontjából. A rendelet kimondja, hogy az üzemvezetők tisztségét betöltő mesterek, továbbá munka-csoportvezetők a munkaszerződésekről szóló törvény negyedik fejezete értelmében magántisztviselőknek tekintendők és így a vonatkozó törvény jogai rájuk is vonatkoznak.

Mi az eljárás, ha a tanoncnak nincsen állampolgársági bizonyítványa

Az elmúlt év októberében rendeltörvény jelent meg az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény módosításáról. Eszerint, akik 1918 december 1-én vagy 1921 július 26-án valamely Romániához tartozó községben illetőséggel bírtak, illetve ott laktak, 1940 február 1-ig kérhették az állampolgársági névjegyzékbe való utólagos bejegyzést. Ezzel az állampolgári pótösszeírással kapcsolatosan a munkaügyi minisztérium most rendeletet küldött, amelynek értelmében az 1936. évi ipartörvénynek az az intézkedése, amely az állampolgárság nélküli tanoncok szerződtesítésére vonatkozik, a jövőben nem alkalmazható. Az említett intézkedés szerint ugyanis a szerződtesítendő tanonc állampolgársági bizonyítvány hiányában rendőrségi igazoló iratot volt köteles bemutatni arról, hogy nem szerepel az idegenek nyilvántartásában és hogy ő, illetve szülei mióta laknak az országban. A jövőben, ha a tanonc nem rendelkezik állampolgársággal, azt kell igazolnia, hogy 1919 február 1-ig beadta kérvényét az állampolgári névjegyzékbe való utólagos bejegyzés végett. Ezt az igazolást ugyanúgy elfogadják, mintha állampolgári bizonyítványt mutatna fel az illető.

NEGYELEMILLIÓS KÁRTÉRÍTÉST KÉRT, MERT KATONAI SZOLGÁLAT MIATT ELBOCSÁTOTTAK

Czitrom Sándor könyvelő 8 éve a marosvásárhelyi Speranta vajgyár szolgálatában állott. Az elmúlt év szeptemberében katonai szolgálatra vonult be és amikor tavasszal leszerelt, Szakács Anna, a gyár tulajdonosnője csak mint napidíjast volt hajlandó továbbra is alkalmazni. A könyvelő ilyen körülmények között kénytelen volt a gyárvállalat kötelékéből kilépni, majd pedig kártérítési keresetet indított Szakács Anna ellen. Követelte, hogy a gyár tulajdonosnője fizesse meg a túlórázásokat, a felmondási időre járó összeget, a külön fizetést, amelyet a törvény biztosít arra az esetre, ha katonai szolgálatot teljesít. A szabadságidőre teljes fizetést kért. A követelés végösszege 260 ezer leit tett ki. A munkabíróság most tárgyalta az ügyet és a keresetnek részben helyt adott. Az ítélet szerint a gyár tulajdonosnője köteles megfizetni a következő tételeket: 50 ezer leit túlórázásért, 16.800 leit fizetést a szabadságidőre, 5500 leit május hónapra, 22 ezer leit 4 havi felmondási időre. A kártérítés összegét a bíróság 165 ezer leiben állapította meg.

AZ ÁLLATI FAGGYU FORGALMI ADÓJA

Egyes szappangyárak ujaóban növényolaj helyett állati faggyut használnak fel és rendszeresen, különböző személyek útján, kis tételekben vásárolják össze, illetve gyűjtik a faggyut.

A faggyu-eladás azonban a két százalékos nemzetvédelmi forgalmi adó alá esik, miután a gyűjtők kereskedőknek tekintendők. A pénzügyminiszter ennél fogva elrendelte, hogy a pénzügyi közegek vizsgálják felül az összegyűjtött faggyut abból a szempontból, hogy a gyűjtő a vásárolt áruért adott-e ki számlát és lerőlt-e a kétszázalékos nemzetvédelmi forgalmi adót?

Ott, ahol megállapítást nyert, hogy rem egyenlítették ki a forgalmi adót, az egyetemesen felelős személyek ellen fel kell venni a kábizási jegyzőkönyvet.

ÚJABB RENDELKEZÉSEK A POSTAI KÜLDÉSENYEKRE VONATKOZÓLAG

A posta vezérigazgatósága közleményt adott ki, amely szerint az érdekeltek tudomására hozza, hogy a jelenlegi körülmények miatt kénytelen volt a postai szállítások ügyében korlátozásokat alkalmazni. Ez a korlátozás a levélszekrények kiürítésére vonatkozik, amennyiben az eddiginél kevesebb szeritük ki azokat naponta, különösen éjszaka, valamint a levelek többszöri házhoz szállítást is korlátozták. A posta vezérigazgatóság közleményében hangsúlyozza, hogy a közönség ezt a korlátozást a postaforgalomban alig fogja észrevenni.

Gigurto miniszterelnök nyilatkozata az ipar racionalizálásáról

Gigurto miniszterelnök bemutatkozó rádióbeszédében gazdasági életünk racionalista átszervezését jelentette be, az új európai helyzetnek megfelelően. Ebben a racionalista átszervezésben meg akarják szüntetni ama iparágak továbbfejlesztését, amelyek a célnak nem felelnek meg, vagy pedig már eddig is túldimenzionáltak tekinthetők. Viszont gyorsan ki akarják fejleszteni ama iparágakat, amelyeknek tere van, mivel nyersanyagaik belföldön fellelhetők.

A mezőgazdasági iparban elsősorban akarják keresztülvinni ezeket a terveket. Vannak mezőgazdasági ipari szakmák, amelyek túlméretezettek (például malomipar, szeszipar), ezeken az új alapításokat és üzembővítéseket megnehezítik, sőt beszüntetik. Viszont vannak olyan mezőgazdasági ipari szakmák, amelyeknek fejlesztése az önellátás szempontjából szükséges. Ezeknek gyors kifejlesztése érdekében külön terveket dolgoztat ki a kormány.

Hasonló a helyzet a bányáiparban. Romániában ugyanis számos olyan bányatermék van az általában, amelynek kiaknázása eddig vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak nagyon kis mértékben történt meg. Így jelentős mértékben találhatók gyengébb minőségű híggyanércek. Mivel a híggyan ára a háború kitörése óta az egy év előttiének háromszorosára emelkedett, ezek-

nek kitermelése és feldolgozása most már nagyon is rentabilis, annál is inkább, mivel híggyanból Románia évi importja 30.000 kilogramot tesz ki. Hasonló a helyzet az alumínium és magnéziumiparban is. Mindkettőből már eddig is jelentős kitermelés volt, azonban a bauxitot exportáltuk, ugyanakkor pedig az alumíniumszükségletet külföldi importtal fedeztük.

A fenti tervek megvalósítására a nemzetgazdasági miniszter külön törvényt készített elő.

A VASUTON, AUTÓN, VAGY BÁRMIFÉLE JÁRMŰVÖN SZALLÍTOTT ÁRU UTÁN IGAZOLNI KELL A NEMZETVÉDELMI ADÓ LEFIZETÉSET

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében mindazok, akik vasúton, autón, vagy bármiféle járművön szállítanak árut, gondoskodni tartoznak arról, hogy a kisérő levél mellett ott legyen a nemzetvédelmi adó lerovását igazoló okmány is. A pénzügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy az ellenőrző közegek a fuvarozás alatt lévő árukat is ellenőrizzék abból a szempontból, hogy a két százalékos nemzetvédelmi adót lerótták-e az áru értéke után. A rendelkezés alapján a pénzügyigazgatóságok felhívják az érdekelteket, hogy ennek értelmében járjanak el.

Szabadságolt katona köteles munkahelyén dolgozni

Ismeretes a miniszteri rendelet, amely előírja, hogy a mozgósított katonák javadalmazására vonatkozóan ugyanazokat a szabályokat kell alkalmazni, mint amelyek a koncentrálásra behívott alkalmazottakra nézve érvényben vannak.

A szolgálatot teljesítő alkalmazottak jogi helyzetével kapcsolatban azonban más problémák is merültek fel, amelynek egy részét most oldotta meg a munkaügyi minisztérium jogi osztálya.

A Gyáriparosok Szövetsége, az UGIR legutóbb ugyanis két kérdéssel fordult a munkaügyi minisztériumhoz és annak jogi véleményét kérte ki a következőkre nézve:

1. Azok az alkalmazottak, akik katonai szolgálatra vannak behíva, de katonai egységeiktől szabadságot kaptak, kötelesek-e a szabadság ideje alatt előbbi munkahelyükön dolgozni?

2. Abban az esetben, ha az ilyen alkalmazottak, akik csak meghatározott idejű szabadságot töltenek, a munkahelyükön tovább dolgoznak, ez idő alatt csakis rendszeres fizetésüket igényelhetik-e vagy pedig ezen felül még azt a családi segélyt is, amelyet a törvény biztosít számukra katonai szolgálatuk idejére?

A feltett kérdésekre a munkaügyi minisztérium jogügyi osztálya az alábbi véleményt adta ki, amely a felekre kötelező:

A katonai szolgálatot teljesítő munkások és tisztviselők javadalmazására vonatkozó 1940. január 11-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv tanulmányozása alapján megállapítható, hogy a törvény megalkotása alkalmával a törvényhozó az a cél vezette, hogy

hiztosítsa a segélyezést, tehát a megélhetést a szolgálatra behívott alkalmazott családfenntartó a katonai szolgálat miatt nem tudja munkáját folytatni és kenyerét megkeresni.

A törvény 3-ik szakaszát így kell értelmezni, dacára annak, hogy a szakasz szövegezése szerint a munkaadó köteles a fent említett segélyt a katonai szolgálat ideje alatt fizetni, tehát akkor is, amikor az alkalmazott szabadságot kap,

mert a katona jogilag a szabadság ideje alatt is szolgálatot teljesítőnek tekintendő.

A törvény összes intézkedéseinek egybevetéséből azonban a törvényhozónak az a szándéka állapítható meg, hogy csak azt az alkalmazottat köteles családi segélyben részesíteni a munkaadó, aki a katonai szolgálat teljesítése miatt munkáját nem folytathatja, tehát nincs abban a helyzetben, hogy családját elláthassa.

Attól a pillanattól kezdve azonban, amikor ez az ok, habár csak ideiglenesen is, mint például szabadság esetén, megszűnik,

az alkalmazottnak kötelessége tovább folytatni munkáját szabadság ideje alatt is előbbi munkahelyén,

míg a munkaadónak csak az a kötelezettsége áll fenn, hogy erre az időre kifizesse a szokásos, vagy megállapított munkabért. A munkaadó nem kötelezhető arra, hogy olyan különleges terheket viseljen, amelyeket a törvény csak bizonyos körülmények között ró a terhére. Ha azonban az alkalmazott szabadsága lejárt és az alkalmazott újra bevonul, a munkaadó a családi segélyt újból fizetni tartozik.

NEM FIZETHETŐK KÉSZPÉNZBEN A SZÁMLAK REPÜLŐBÉLYEGEI

Mint ismeretes, a Casa Fondului National al Aviatiei rendeletet adott ki, amelynek értelmében az az intézkedés, mely szerint a jogi iratok és ügyletek után járó repülőbélyeg-illetékek bizonyos esetekben készpénzben is befizethetők, nem vonatkozik a 4 százalékos számlabélyeg-illetékre, amelyeket kizárólag a számlákra alkalmazott speciális kettős bélyegjegyek útján kell leróni. Kivételesen csak az az eset, ha a számla valamely olyan külön okiratra van belfoglalva, amely okiratra illetéket készpénzben kell leróni. Ha azonban a számla repülőbélyeg-illetéke meghaladja a 10.000 leit, akkor a repülőbélyeg törvény 3-ik szakasza értelmében az illetéket is készpénzben kell befizetni a Banca Nationalához, a FN. T. 118. számú számlája javára. Ez a szabály vonatkozik egyébként nemcsak a számlákra, hanem a szerződésekre és más okiratokra nézve is.

Szigoruan megbüntetik a kétszázalékos nemzetvédelmi illeték ellenőrző közegeinek tulkapásait

„Az ellenőrzésnek nem szabad zaklatás jellegét öltenie.”

A pénzügyminisztérium 122.192—1940 számú rendeletét küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben közli, hogy értesülése szerint a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alkalmazásának ellenőrzésével megbízott egyes közegek túllépik azt a határt, amely a legszigorúbbnak minősített pénzügyi ellenőrzésnél is megengedhető és olyan módszereket használnak, amelyek nem egyeztetetők össze a pénzügyi tisztviselők által mindenkor szem előtt tartandó méltósággal. A minisztérium tehát utasítja a tisztviselőket az ellenőrzés olyképpen való végzésére, hogy annak semmiesetre se legyen hivatalos hatalommal való visszaélés jellege.

Nem szabad például megtenni azt, hogy az ellenőrzést végző tisztviselő vevőként menjen be egy üzletbe és amikor látja, hogy nem alkalmazták nála a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyegvet, visszaadja az árut és kihágási jegyzőkönyvet végyen fel. Tilos az ellenőrző tisztviselőknek bírsághoz hasonlóan becsles alapján megsemmisíteni valamely vállalat kétszázalékos bélyegkészletének egy részét a napi eladás statisztikája

alapján, azzal az indokolással, hogy a lefolytatott vizsgálatból feltételezhető, bár nem állapítható meg teljes bizonyossággal a kihágás, illetve a 2 százalékos bélyeg alkalmazásának elmulasztása. A minisztérium a rendelettel megvonta az ellenőrző közegektől azt a jogot, hogy a kereskedők 2 százalékos bélyegkészlete fölött rendelkezzenek, becsles vagy akár a kereskedővel való megállapodás alapján. Ez még akkor is tilos, ha a kihágás bebizonyítható lenne. Az ellenőrző szerveknek kihágás esetében az a feladatuk, hogy jegyzőkönyvet vegyenek fel és jóváhagyás végett eljuttassák a pénzügyminisztériumba.

Az ellenőrzésnek — hangsúlyozza a minisztérium rendelete — semmi esetre sem szabad zaklatás jellegét öltetnie és azt tapintattal és mérték tartással kell végezni. Végül megemlíti a rendelet, hogy az ellenőrző tisztviselők magatartásával kapcsolatban ez az utolsó felhívás és a jövőben a minisztériumhoz az ellenőrző szervek magatartásáról beérkező panaszok esetén a túlbuzgó tisztviselőket szigoruan megbüntetik.

Ezer leiig is bélyegezendők a számlák

Számla és repülőbélyeg tarifája 1000 leiig

A bélyegtvörvény 1940 június 18-iki módosítása a számlabélyeg 0,5 százalékról 0,6 százalékra emelte fel. Az 1000 leiig terjedő számlák bélyegzése tehát a következő

	számlabélyeg	repülő
1—100 lei	1 lei	mentes
101—300 „	2 lei	1 lei
301—500 „	3 „	3 „
501—600 „	4 „	4 „

601—800 „	5 „	4 „
801—1000 „	6 „	4 „

A bizományi számlák hasonlóan bélyegezendők. 1000 leiig felül a számlabélyeg százalékszerűen bélyegezendő akként, hogy minden megkezdett százon felüli összeg egésznek veendő, tehát pl. ha a számlaösszeg 1360 lei, a számlabélyeg 1400 lei után kikerekítve 9 lei.

Ujabb intézkedés a kisiparosok által fizetendő kétszázalékos nemzetvédelmi illeték ügyében

Több iparágat mentesítettek az új adónem fizetése alól

A pénzügyminisztérium megállapította, hogy egyes vállalatok 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték kiszámítása alkalmával a szállítási költségeket nem számítják hozzá a számla végösszegehez, annak ellenére, hogy köztudomáslag a számla végösszegeiben foglaltak az árú árán kívül a különböző adók és illetékek, a csomagolási, biztosítási és szállítási költségek is. A fentemlített cégek viszont a számlában a szállítási költséget nem tüntetik fel azzal az indokolással, hogy az árut „loco gyártelep” adják el, a szállítási költségről pedig külön számlát állítanak ki olyan személyek nevére, akik tulajdonképpen szállítással nem is foglalkoznak, magát a szállítást pedig ténylegesen az eladó cég végzi. Erre való tekintettel a minisztérium figyelmezteti a vállalatokat, hogy a szállítási költség az eladási ár egyik alkotó eleme, amely nem vonható ki a számla végösszegeiből.

A kisiparosok által lerovára kerülő 2 százalékos illetékekkel kapcsolatban a minisztérium megismétli a régebbi rendelkezését, amelynek értelmében azon javítások, amelyeknél a rendelő által adott anyagot használják fel, akkor mentesülnek a 2 százalékos bélyeg alól, ha a munkadíj többet tesz ki, mint a munkát költségeinek 50 százaléka. Így tehát a cipészek, szabók, fényképezők, asztalosok, rajzolóok, festők, akik tulajdonképpen semmit sem adnak el, hanem csak előállítanak, vagyis, akik a munkát elvégzésénél tulajdonképpen csak munkájukat adják,

mert a felhasznált anyag értéke jelentéktelen, mentesülnek a 2 százalékos illeték leróása alól.

Az Építőiparosok Szövetsége a pénzügyminiszterhez fordult döntéssel, hogyan kell befizetniük a nemzetvédelmi illetéket, amikor sok munkánál az építész csak a munkát adja.

A minisztérium válaszolt a beadványra, a mely rendezi ezt a fontos kérdést. Eszerint, ha az építész adja a vállalkozáshoz az anyagnak ötven százalékát, úgy a teljes vállalt összeg után köteles leróni a nemzetvédelmi illetéket, ellenkező esetben nem.

Ha az építész csak a munkát adja, az anyagot pedig az építető, akkor nem köteles nemzetvédelmi illetéket leróni.

A VULKANI IPAROSKÖR ÚJ VEZETŐSÉGE

A vulkáni Iparoskör július 14-én tisztújító közgyűlést tartott a azon új vezetőségét a következők személyében választotta meg: Elnök: Balomir Ioan pékmester, aki eddig is nagy buzgalommal vezette a kört. Alelnök: Mayer Simon, titkár Károlyi Lajos, pénztárnok Koronka Dines, gazda Wild György, könyvtáros Păcurar Ioan, ellenőrök: Plesch Rudolf és Oláh Mihály. Megválasztották ezen kívül a héttagú választmányt is. A kör az utóbbi időben csekély létszámmal dolgozott, az új vezetőség azonban elhatározta, hogy a taglétszámot felemeli s az eddigi kiváló működést újabb eredményekkel fogja gazdagítani.

Körrendelet a bizományi áru forgalmi adójára nézve

A pénzügyminiszter a bizományi áruk forgalmi adóját szabályozó 1939 évi 33.362. számú rendelethez körlevelet adott ki. Ez az újabb utasítás megkülönbözteti a bizományi eladás kétféle változatát. Az egyik az, amikor a bizományos fix áron kapja az árut és az elért eladási ártöbblet az övé. Ebben az esetben forgalmi adót kell fizetni olyan cégeknek, amelyeknek főüzletága a bizományi eladás. Ezt a körülményt az állapítja meg, hogy az üzlet forgalmának felét bizományi eladás teszi ki. Ilyen esetben minden bizományi számla után forgalmi adót kell számítani a bizományos árkülönbözete után.

Más az eset, ha a bizománybaadót limitálja a viszonteladási árat, amelynél drágábban a bizományos nem adhat el, vagy ha ezt tenné, a magasabb ár és a limitár közötti összeg is a bizománybaadót illeti. Ilyen esetekben tehát a bizományost eladási jutalék illeti meg (tulajdonképpen bizományi üzlet). Ilyen esetekben a kincstárt megilleti a bizománybaadó által élvezett árkülönbözet utáni forgalmi adó.

A körrendelet fenti szövegéből tehát az tűnik ki, hogy a forgalmi adó a „különbözet” és nem a számlaérték után fizetendő. Ez a kifejezés bővebb megvilágításra szoruló. A vizsgálat kétségtelen, hogy csak olyan bizományi áru után fizetendő forgalmi adó, amely után ilyen adó egyébként is járna, tehát főleg a termelő (a gyár) által adott bizományi árurol van szó.

„KORRUPT ERKÖLCÖK”

A kolozsvári „Tribuna” című napilap hátsóján „Korrupt erkölcsök” címmel érdekes cikk jelent meg. A közélet megtisztítását és a nemzeti ügyekért csak akkor lehet megvalósítani, ha tüzzel-vassal kirtjuk a korrupt erkölcsöket, bárhol is jelentkezzenek. Egy új erkölcsi hit és nemzeti gondolat megszüntetéséhez nem elég a jelszó és a program, ha nem kíséri megilyen gyökerező meggyőződés és erkölcsi magatartás. Jól tudjuk, hogy az erkölcsi romlottságot az ezzel megfertőzött emberekkel nem lehet máról holnapra kiirtani, de tudjuk azt, hogy ki-méletet nem ismerő büntetéssel el lehet érni a kívánt célt. Nem tulozunk, ha azt állítjuk, hogy e cél érdekében még a legerőteljesebb büntetés-től, a kényszermunka alkalmazásától sem szabad visszariadnunk. Vannak országok, ahol ilyen büntetéselemek esetében halálbüntetést alkalmaznak. Néha hihetetlen méreteket ölt ez a korruptió! Sokan azt hiszik, hogy büntetlenül kiélhetik zsákmányoló ösztöneiket. Azok, akik ezeken a hajlamaikon a mai időkben sem tudnak erőt venni, nem egyszerű bűnösök, hanem hazárulók és így is kell szemben fellepní.

— Felhívás az aradi leánytanonciskola végzett növendékeihez. Az 1931—1939-ig végzett tanonciskolások felvehetik abszoláló diplomájukat minden hétfőn, kedden és szerdán 9—10 óra között az iskola igazgatóságánál. Igazgatóság.

— Elbocsájtathatják-e külön engedély nélkül a vállalatok alkalmazottaikat? Temesvárról jelentik. Két héttel ezelőtt, mint annak idején megírtuk, a tartományi munkaügyi vezérfelügyelőség minisztériumi rendelet alapján arra figyelmeztette az összes ipari és kereskedelmi vállalatokat, hogy alkalmazottaikat csak a munkaügyi minisztérium engedélye birtokában bocsájtathatják el. Ennek ellenére az utóbbi napokban több üzemben munkáselbocsátásokra került sor és a kereskedelmi vállalatok közül is többen felmondtak az alkalmazottaik egy részének. Az alkalmazottak a munkaügyi vezérfelügyelőségnél emelték panaszát, mire a vállalatok arra hivatkoztak, hogy az elbocsátások nem üzemszerűség miatt történtek, hanem belső vállalati érdekek követelték azt meg, illetve egyes alkalmazottak elbocsátása már régebbi tervbe volt véve. Ezzel kapcsolatban a Biruinia című temesvári lap kifogásolja az említett vállalatok magatartását, amit törvénytelennek minősít, mert a minisztériumi rendelet értelmében semmiféle alkalmazotti kategória el nem bocsátható előzetes engedély nélkül. A lap a munkaügyi vezérfelügyelőség szigorú beavatkozását és a vállalatok megbüntetését követeli, mert szerinte az elbocsátások minden komoly alap nélkül történtek. A helytartóság és a munkaügyi vezérfelügyelőség állásfoglalása ebben a kérdésben még nem ismeretes.

Jogesetek a kisipar köréből

A bucaresti királyi tábla elvi jelentőségű döntvénye a cégtáblaként megállapított városi cégtáblához, a vállalat vagyona arányában szedett egészségügyi ellenőrzési illeték és a szintén adónak minősített és a jövedelem arányában szedett személyfuvarozási illeték tekintetében az adóalany javára döntött.

A nagyfentességű pénzügyi döntvény száma 246/1939.

Alább ismertetett határozat elvi jelentőségű pontjai fontos irányelvét szabta a városi illetékek kivethetősége tekintetében, miért is nyomatékossá tekinthetjük rájuk olvasóink figyelmét.

Egy bucaresti villamosági vállalat ellen azon cégtáblák után, amelyen a cég nevének és fiókját tüntették fel, községi taxát rótt ki a polgármesteri hivatal. Az illetéket minden egyes cégtábla után kiadva kiírták. Az ügy a bucaresti királyi tábla elé került, ahol a vállalat arra hivatkozta, hogy a törvény rendelkezése szerint csak a cégtáblák után, illetve az azon alkalmazott cég-szöveg után jár a városi illeték, hanem a cég után, mint olyan után. Márpedig a cég csak a maga lényegében létezik és mint ilyen egyedülálló, nem pedig annyi, ahány cégtáblája van különböző helyiségekben. A fellebbező cég csak a maga székhelyén és központjában működik mint cég és csakis itt és egy helyen, mint jogszemély róható meg az illetékkel. Nem kötelezett, hogy ezt az illetéket fiókhelyiségei után is fizesse. A tábla a fenti elvek alapján, a melyeket a maga részéről is magáévá tett, kimondta, hogy a városi illetékkel csak egyben, a maga cége után róható meg a vállalat.

Hasonló álláspontra helyezkedett a tábla a fenti vállalat panaszára kivetett egészségügyi illetékek tekintetében is. Megállapítása szerint az egészségügyi ellenőrzési, illetéket a vállalat mint cég kell hogy fizesse azon értékek után, amelyek a vállalat birtokában vannak és nem a különböző vagyonegyeségek után, amelyek a vállalat vagyonát képezik.

Ugyanebben az elvi döntvényében a személyfuvarozási illeték tekintetében azt az elvi álláspontot foglalta el a bucaresti ítélőtábla, hogy az nem adó, mert ezt az illetéket nem a jövedelem után kell fizetni a vállalatnak, hanem ellenszolgáltatás ellenértéképpen, az elvet asztal, hogy a személyt elszállítja, a község az illeték összegére ellenérték fejében szolgáltat. Ez az illeték tehát csak olyan mértékben szedhető, amilyen mértékben a község ezt a szolgáltatmányt elvégzi. Ha a vállalatnak a személy elszállítására megvan a megfelelő apparátusa, még abban az esetben sem szedhető ez az illeték, hogyha a városnak erre szabályrendelete van. Az olyan városi szabályrendelet ugyanis, amely akkor a személyfuvarozási illetékkel terheli az adóalanyt, mikor annak a város részéről történő személyfuvarozásra szüksége nincsen és azt igénybe nem veszi ellentétben áll a közigazgatási törvény vonatkozó szakaszaival. Amennyiben a vállalat olyanirányú kérelmet terjeszt elő, hogy házközelében őt a személyfuvarozási munkálatokat elvégezni és a község erre 30 napon belül nem válaszol, úgy tekintendő hogy a kérelmet tudomásul vette, mert a hallgatás a törvény rendelkezése szerint egyenlőnek minősül a hallgatolagos tudomásul vétellel, illetve jóváhagyással.

A fent ismertetett elvi jelentőségű határozat alapján tehát, ha nem cége után, hanem cégtáblái után róják meg a városi illetékkel a céget, ajánlatos, ha jogorvoslással él az illeték ellen az illeték fizetése kötelességétől. Ugyanez az eset akkor is, ha az egészségügyi ellenőrzési díjat nem a vállalat egész vagyona után külön-külön rótták ki a község. A személyfuvarozási díjra vonatkozólag a községi üzemek kihasználásáról szóló törvény (1933 május 7.) rendelkezése szerint jogában áll a községnek kereskedelmi vállalat formájában maguknak tartani ezt a jogot. Ha ilyen taxákat ró ki a város, illetve a község, akkor azt nem a vállalat jövedelme után, hanem a végzett szolgáltatás után kell kifizetni.

A legutóbb ercei várcsban a községi személyfuvarozás díja, az 1940-41. évi pénzügyi évre vonat-

kozólag az ingatlan vagy vállalat jövedelmességére arányában állapították meg. A különböző községek tehát, ellentétben a törvény szellemével, adójellegű tartozásnak kívánják tekinteni a személyfuvarozási díjakat. Ezt a szabálytalan értelmezést, — mint a fenti tekintélyes bírói fórum döntése igazolja, — a törvény helyes alkalmazásával fellebbezés beadása esetén valamennyi bírói fórum elutasítja.

Közl: Kele Sándor dr.

NEM DRAGULNAK AZ ELEKTROTECHNIKAI CIKKEK

Az Argus jelentése szerint dacára az import nagyarányú csökkenésének, az elektrotechnikai cikkek ára nem emelkedett, sőt a kereskedők egyes cikkek árát leszállították, úgy, hogy azok ma olcsóbbak, mint a március 4-iki árrögzítés idején voltak. Az említett lap szerint egyes cégek ismét bevezették a fizetési kedvezményt.

Csak 1939 április 1-től bélyegkötelesek a fizetési jegyzékek

A Societatea Astra Romana céget a 497-1937 számú pénzügyminisztériumi határozattal, azon a címen, hogy a fizetési listákat nem látta el az előírt bélyegekkel, megbüntették. A kihágási jegyzőkönyv a bélyegkötelezés 4-ik szakaszának 26-ik pontjára és a törvény 83-ik szakaszára alapította a kihágás fennállásának tényét. Ez a törvényszöveg a fizetési jegyzékek bélyegkötelezettségét állapítja meg a pénzügyminisztérium felfogása szerint.

A kihágási jegyzőkönyv ellen a megbüntetett cég fellebbezéssel él a törvényszékhez, amely a büntetési jegyzőkönyvet helybenhagyta. Erre az iparvállalat felbírógálattal leadványt nyújtott az illetékes táblához. A fellebbezési kérelemben a vállalat hivatkozott arra, hogy a hivatkozott törvényszöveg sehol sem tesz említést a fizetési listákról, hogy azok bélyegkötelesek voltak. Amikor tehát úgy az elsőfokú, mint a másodfokú hatóság a törvény szövegét így értelmezte, törvénysértést követett el mert helytelen magyarázat alapján rótták ki a büntetést.

A királyi tábla mint harmadfokú fórum megállapította, hogy a fellebbezési kérelem kifogása

alapos, mert a hivatkozott törvényszöveg csak a nyugtákat és átadási jegyzőkönyveket rögzíti meg bélyegkötelezettség alá, a fizetési jegyzékeket azonban, amelyekkel a munkások, illetve iparosok járandóságait számolják, nem említi a törvényszöveg, tehát ezen listák bélyegkötelezettség alá vonása törvényellenes. A tábla a kihágási jegyzőkönyvet megsemmisítette és a céget a kiszabott büntetés megfizetése alól mentesítette.

A fent hivatkozott táblai ítélet, illetve annak jogi felfogása az ország területén működő több királyi tábla tanácsa részéről több alkalommal megbeszélést nyert, így az illetékes minisztériumi szervek arra kényszerültek, hogy 1939. április 1-én módosítsák a bélyegkötelezés vonatkozó rendelkezéseit. Az új rendelkezés szerint most már ezek a fizetési jegyzékek is bélyegkötelesek. A törvénymódosítás úgy intézkedik, hogy 100 leitől 10.000 leig 3 lei, 10.001-től 50.000 leig 8 lei, 50.001-től 100.000 leig 16 lei ez a speciális bélyegilleték az előírt repülőbélyegen kívül. Ez a helyzet jelenleg a fizetési listák bélyegzése tekintetében.

Dr. K. S.

Az adóamnesztia és a kihágási bírságok kedvezményének utolsó határideje

Július 31-én lejár a pénzügyi bírságok kedvezményes befizetésének határideje. Mindazok a pénzügyi bírságok, amelyek 1940 március 8. előtt lettek kivetve kedvezményesen rendezendők akként, hogy a bírságoknak 5—20 százaléka és az egyszeres illetéket kell befizetni. Ugyancsak július 31-én jár le az adóamnesztia meghosszabbított határideje, amely a még fel nem fedett, tehát nem bírságolt visszaélésekre vonatkozik. Ezeknél a mulasztás igen súlyos, mert aki nem vallja be a törvényellenes ügyet, külön — a bírságon felül — százezer leitől egy millió leig terjedő bírsággal sújtják. A pénzügyminisztérium külön is felhívta az érdekeltek figyelmét, hogy a határidőt nem fogják meghosszabbítani. Megjegyezzük, hogy a bírságok kedvezményes befizetésénél a bírságot július végéig be kell fizetni, míg az adóamnesztiaánál elegendő, ha vallomást adnak be, mivel a fizetés akkor történik, ha a pénzügyigazgatóságok az illeték összegét kiszámították.

HAROM ÉV ALATT ELÉVÜL A KARTÉRÍTÉS ICENYE

Kodák József és Kodák Sándor iszlói lakosok testvérük, Kodák József ingatlanára 50 ezer leies váltótartozása miatt betéblázási kérelmet adtak be. A kérelmet a járásbírság jóváhagyta. A határozat ellen Kodák József a törvényszékhez fellebbezett, azonban még mielőtt a törvényszék a fellebbezéssel foglalkozhatott volna, Kodák József ingatlanát szabadkézből el akarta adni, hogy többi hitelezőt is kielégíthesse. A járásbírság határozata értelmében azonban szabadkézből nem adhatta el az ingatlant és így azt a hitelezők elárvereztették. Közben a törvényszék jóváhagyta Kodák József fellebbezését és annak helyét adott. A törvényszék döntése szerint tehát a járásbírságnak az a határozata, amely szerint a betéblázás jogosan történt, érvénytelennek vált. Kodák József a törvényszék döntésére támaszkodva, 25 ezer lei erejűg kartérítési keresetet indított testvérei ellen és a keresetben elmondta, hogy testvérei jogtalanul tartották meg ingatlanát, majd amikor hitelezői kielégülést végezték szabadkézből eladhatta volna, ezt a járásbírság határozata folytán nem tehetné meg és az árverésen holdanként 333 leit, összesen pedig 25 ezer leitől keresetbe kapott. Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott a keresettel, mert azt állapította meg, hogy a követelés már elévült. A fellebbezést most utolsó fokozatig elutasították, miután megállapítás nyert, hogy az árverést 1931-ben tartották meg és a kereset a felperes csak 1936-ban indította meg.

Kihágási jegyzőkönyvet vettek fel a mérsékelt árú petróleum ipari célra való használatáért

Még 1938 január havában történt, hogy az akkori kormány a világító-petroleum fogyasztási adóját 1.50 leiről 1 leura szállította le és ennek megfelelően a petroleum ára az eddigi 4.50 leiről 4 leire csökkent. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet a hivatalos lap 1938 január 25-iki számában jelent meg. A rendelet többek között úgy intézkedik, hogy ezt az ötven banival leszállított árú petroleumot kifejezetten csak világítási célokra szabad felhasználni, míg más célra továbbra is a 4.50 leies petroleum vásárlása kötelező.

Azóta két és fél év telt el a rendelet jórésben feledésbe merült. A hatóságok sem ragaszkodtak alkalmazásához, abban az értelemben, hogy a kicsinyben, literenként való vételüket nem ellenőrzik és nem foglalkoztak annak a megállapításával, hogy a kicsinyben vásárolt petroleumot világításra, égetésre, vagy lemosásra használták fel a vevők. Azok az iparvállalatok, amelyek nagyobb mennyiségű petroleumot használnak fel fűtési, vagy feldolgozási célokra, ezt szabályszerűen bejelentették a hatóságok ezzel a megoldással meg is elégedtek.

Ugyanakkor számos esetben kihágási jegyzőkönyveket vettek fel iparvállalatoknál, arra hivatkozva, hogy gépmosási és hasonló célokra havonta néhány liter négy leies petroleumot vásároltak. Minthogy az előbb említett rendelet értelmében, kihágás esetén a bírság legkisebb összege 50.000 lei, vászársz esetén pedig 200.000 lei és az üzem egy hónapig terjedő bezárása, az érdekelte vállalatok, amelyek a legteljesebb jóhiszeműséggel jártak el, igen súlyos bírság elé néznek.

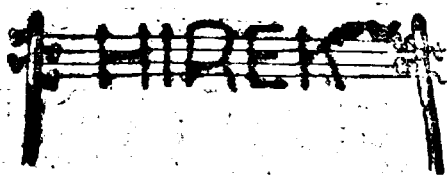
Értesülésünk szerint az ipari érdekképviseletek közbenjártnak illetékes ténnyezőknél, hogy ezt a kérdést közmegegyezésre rendezzék. A kérdés tisztázására annál inkább szükség van, mivel a rendelet szigorú alkalmazása esetén háztartási célokra, többek között a petroleum-főzőkben sem volna szabad petroleumot felhasználni.

Jól fellődtek az ipari növények

Az ipari növények termesztéséről a következő terméskelentés érkezett: A lentermés holdanként 400—500 kg. magot és 1000—1500 kg. szarát hoz. A len az idén kedvező körülmények között termett, a szálak vékonyak és a minőség a holland; német vagy lett lennel vetekedik. A bevetett terület 24 ezer hold és 1241 vagon termés várható.

Kedvező a kendertermés is. Magban holdanként 200—250 kg. várható. A bevetett terület 84 ezer hold, a várható termés 2100 vagon.

A gyapotültetvények a rossz időjárás miatt megkésétek. Mégis remélnék a bevetett 54 ezer hektárról 300 kg.-os átlagtermést és 1650 vagon termést.

AZ IPAROS

Megjelenik minden második pénteken.

Redactia si administratie — Szerkesztőség és Működőhivatal — Redaction und Administration:
Arad. Caminul Industrialilor — Iparos Otthon.
 Előfizetési árak egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.
 Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Eves kötetért díjmentes.

== Elkészültek az iparrendelvények. Az aradi munkakamara közli a városi és megyei önálló iparosokkal, hogy valamennyi iparrendelvény elkészült és azokat kiosztás végett a céhekhez már eljuttatták. Tekintettel arra, hogy július 31-én lejár az érvénye azoknak a munkakamara által kibocsátott elismervényeknek, amelyeknek alapján az önálló iparosok eddig dolgozhattak, annál is inkább vegye át mindenki az iparrendelvényt ezen időpontig bezárólag, mert utána szigorú ellenőrzést végeznek és aki az iparrendelvényt nem tudja felmutatni, annak műhelyt bezárják. Az iparrendelvényeket a céhek a Carol körút 43. számú épületben naponta a hivatalos órák alatt, vagyis az alábbi időpontokban osztják ki: Hétfőn délelőtt fél 10 és délután fél 2 óra között, szerdán, csütörtökön és szombaton reggel fél 8—fél 2, míg kedden és pénteken fél 8—fél 2, délután pedig fél 3 és fél 8 óra között. Augusztus 1-től kezdődően naponta végeznek ellenőrzést és aki iparrendelvény nélkül dolgozik, az ellen jegyzőkönyvet vesznek fel.

== Újból egyesítik a külkereskedelmi minisztériumot a nemzetgazdasági minisztériummal. Bucurestii jelentés szerint a külkereskedelmi minisztériumot, amelynek élén eddig Ion Christu állott, a közeljövőben újból egyesítik a nemzetgazdasági minisztériummal.

== A lipcsei öszi mintavásár. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy az idei lipcsei öszi mintavásárt augusztus 25.—29. között tartják. Aki a vásárt meg akarja látogatni, tájékoztatást kaphatnak a bucarestii vásárhivatalnál (Oficiul pentru România a Târgului de Mostre din Lipsa, Bucuresti I., Alcea Carmen Sylva 5.) vagy a vásár hátsági és aradmegyei képviselőnél Temesvár, Str. General Pragorgescu 2., vagy Nagyvárad, Str. Nic. Iorga 1.

== Rendelkezés a falusi állatállomány kíméléséről. Az aradi prefektúra áruszóra ellenőrző szolgálata közölte a városi gazdasági hivattal, a temesi széktartóság 16.645—1940. számú leiratának rendelkezéseit. E szerint a katonai célokra szánt szarvasmarha vásárlások esetében tekintettel kell lenni a mezőgazdasági munkánál és termelésnél felhasznált és szükséges állati munkaerőre. Panasz esetén az országos ellátási főkörménybizottsághoz kell fordulni.

== Az országos árelenőrző bizottság kéri, hogy a közvetítő kerteszeket kötelezzék számla kiállítására. Az aradmegyei prefektúrán keresztül most érkezett meg a városi gazdasági hivatalhoz az országos árelenőrző bizottság leirata, amely utasításokat tartalmaz az árak ellenőrzésénél. Közli az országos árelenőrző bizottság leirata, hogy kérték a nemzetgazdasági minisztériumot, engedélyezze, hogy a közvetítő kerteszek, akik főzélékért hoznak a piacra, kötelesek legyenek számlát kiállítani. Addig is, amíg a minisztérium véglegesen dönt a kérdésben, közigazgatási úton lehet kötelezni az érdekelteket, hogy csak abban az esetben engedjék meg a vidéki árusoknak a városokba való árufelhozatalt, ha a termény származási helyének közszégi előjárósága igazolja az áru eredetét. Az illetékes szervek ellenőrizhetik ezeket a jegyzékeket.

== Egy évvel meghosszabbítják a kőolajtársaságok bér szerződéseit. A temesi széktartóság közölte az aradmegyei prefektúrával, hogy a belügyminisztérium rendelkezése értelmében a közszégi hatóságok által a kőolajtermelő társaságok részére bárbeadott terület bér szerződését egy évvel hosszabbították meg és ugyanakkor a már lejárt szerződésekre kiírt árlejtéseket semmisítik meg. A meghosszabbított szerződés tartamára megállapított bér a kőolajtermék drágulásával arányosan emelkedik.

== A CFR előírja a személyzeti bírságokat. A CFR vezérigazgatósága a személyzeti helyzetének könnyítése végett elrendelte, hogy az alkalmazottak ellen kiírt, illetve augusztus 1-ig kiróvandó bírságok töröltesse. A bírságtörölést feljegyzik a szolgálati lapra, anélkül, hogy azt behajtánák. Kivételet képeznek azok a bírságok, amelyeket a szolgálati való távollét miatt vetettek ki. A másik könnyítés az, hogy akik a CFR hitelpénztáráról kölcsönt vettek fel a részletösszeg felét fizetik havonta, úgy, hogy a visszafizetés kétszer annyi idő alatt történik, mint eredetileg tervbevételek.

== Cancicov volt miniszter a Telefentársaság igazgatóságában. A Román Telefentársaság az igazgatóságba kooptálta Cancicov Mircea volt nemzetgazdasági minisztert, akit az igazgatóság elnökévé választottak meg.

== Kimutatást kér az ellátási kormánybiztosság a közszükségleti cikkekről. Az országos ellátási kormánybiztosság felszólította az aradvárosi gazdasági hivatalt, hogy sürgősen terjeszsen fel kimutatást azokról az elsőrendű közszükségleti cikkekről (búza, orkény, kukorica, gyapot, étolaj), amelyekben hiány tapasztalható.

== Mindenki lássa el magát töltré petróleummal. Temes-tartomány királyi széktartósága megküldte Arad város vezetésének a kőolaj kormánybiztosság felhívását, amelyet az országos hivatal a közszükségleti cikkek ellátása érdekében juttatott el a széktartósághoz. A felhívás a következőket tartalmazza: „Tekintettel a szállítási nehézségekre, amelyek a téli hónapokban előreláthatóan bekövetkeznek, a közszükségnek világító kőolajjal való ellátása érdekében kérjük, hogy a rendelkezésükre álló szervek útján szolgáltassák fel úgy a polgári lakosságot, mint a katonai hatóságokat, hogy intézkedjenek az idejekorán történő ellátásról, ugyanis a kőolaj termelés mennyisége elégséges ahhoz, hogy túl folyamán ne mutakozzék ellátási hiány.

== Vizonteladók kedvezménye a nemzetvédelmi illeték tekintetében. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium úgy intézkedett, hogy azok a nagyváltal eladással foglalkozó cégek, amelyek már 1940. április 1. előtt is adtak kedvezményt az árak továbbadásával foglalkozó személyeknek, továbbra is megadhatják ezeket, de a kedvezmény összege nem haladhatja meg az áru számlaszerinti értékének öt százalékát. Ez a kedvezmény mentesül a kétszázalékos nemzetvédelmi illeték alól.

== A pénzügyi amneztia. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a pénzügyminisztérium segíteni akarván azok helyzetén, akik július 10-ig nem fizették be az amneztia törvény szerinti esedékes 50%-os illetéket, elrendelte, hogy július 30-ig befizethetik ezt az összeget azok is, akik június 30-ika előtt adták be már a vonatkozó nyilatkozatot. Július 30-ig kell leróni az illetéket azoknak is, akik csak július hónap folyamán jelentették be, hogy igénybe akarják venni az amneztia törvény könnyítéseit.

== Júliusban és augusztusban is tartanak üléseket a cégbejegyzéseket véleményező bizottságok. A nemzetgazdasági miniszter rendeletet küldött az iparkamarák cégjegyző hivatalaihoz, amelyben utasítja őket, hogy az összes szabadságolásokat függesszék fel a nyári időtartamára is. Mivel az alkalmazottak katonai szolgálatra történő bevonulása miatt egyes kamaráknál a cégbejegyzések elintézése kesett, a nemzetgazdasági miniszter elrendelte, hogy a cégbejegyzéseket véleményező bizottságok júliusban és augusztusban is tartassanak meg a szokásos heti üléseiket és intézzék el az eléjük kerülő ügyeket.

== A szappangyárak közös érdekképviselői irodája. Bucurestiben „Sapo” cég alatt megalakult a szappangyárak közös érdekképviselői irodája. Az iroda működési köre egyelőre a szappangyárak adóügyeinek egységes rendezésére és az általános szakmai érdekek védelmére terjed ki. Nyersanyagellátásról továbbra is minden üzem maga gondoskodik.

== A bórárak árai. A nemzetgazdasági miniszter 5994. és 14.368—1940. számú rendeleteiben megállapította a bór és bórárak árait, amely árak június 30-ig voltak kötelezőek. A Hivatalos Lap július 20-iki számában megjelent miniszteri rendelet ezeket az árakat változtatlanul szeptember 30-ig meghosszabbította.

== A klimatikus gyógyhelyek fürdőinek belépődíjai mentesek a két százalékos nemzetvédelmi illeték alól. A klimatikus gyógyhelyek tulajdonosai akciót indítottak, hogy gyógyfürdőik belépődíjait a kormány mentesítse a két százalékos nemzetvédelmi illeték alól. A pénzügyminiszter most küldte meg válaszáat, amelyben közölte az érdekeltekkel, hogy kérésüket teljesítette.

== Szeptember 30-ig meghosszabbították a tűzifa kedvezményes széktartósági árát. A CFR vezérigazgatósága a tűzifa szállításvokra a 37. artikulusszerinti kedvezményes tarifát engedélyezte, amely kedvezmény július 31-én lejárt volna. A nemzetgazdasági miniszter intervenciójára a CFR vezérigazgatósága ezt a kedvezményt szeptember 30-ig meghosszabbította.

== Külkereskedelmi értesítő. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy megjelent a Külkereskedelmi Értesítő (Buletinul Comerului Exterior) 1940. ápr.—jún. első száma, mely a külkereskedelmi kapcsolatos szabályokat és törvényes rendelkezéseket, valamint az 1940. év II. negyedében kiadott összes behozatali engedélyek felsorolását tartalmazza. A mű ára 150 lei, a nemzetgazdasági minisztérium kiadásában jelent meg a megrendelhető a kamara utján.

== Húsz millió értékű citrom jön az országba. A nemzetgazdasági minisztérium húsz millió lei értékben adott ki citrombehozatali engedélyt. Az országban jelenleg 7—8 lejes nagyváltal árban árusítják a citromot, de a szállítványok fokozatos beérkezése folytán ez az ár röviddel ez előtt 4—5 leire esett.

== Kedvezményes utazás a németországi vasutakon. A német birodalmi vasutak romániai képviselője, az „Oficiul Turistic German” közli, hogy 1940. július elsejei hatállyal a külföldi utasok, valamint külföldön élő németek számára a német birodalmi vasutakon 60 százalékos kedvezmény lépett életbe.

== Csak a közvetítő útján eladott élőállatok után fizetendő a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletileg ellenőrző szerveket állított fel, amelyek hivatala, hogy megállapítsa, vajon a felhajtott élőállatok az állattenyésztő mezőgazda, vagy pedig valamely közvetítő útján kerülnek eladásra. A mezőgazda tulajdonát képező és az általa eladott élőállatok után nem fizetendő a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték, a közvetítő útján eladott állatok után azonban igen.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupul de Ajutor de Inmormintare a Industriasilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restaurant cu cotizatiile lor, sa achite restanta la interesul lor propriu, fiindca in conformitate §-lei 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adica dand membrul decedat intre timp, nu se poate acorda ajutorul.
Cotizatiunile sunt scadente dupa urmatoarea membri decedati:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálukról járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdeklükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatikusan megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A Csoportban: 1181 Iuliu Bisac Gyu-la, 1182 Ladislau Nánassy László, 1183 Anton Martics Antal, 1184 v. I. Iosif örv. Czitrom Józsefné, 1185 v. I. Francisc örv. Droschel Ferencné, 1186 v. I. Iean örv. Lada Jánosné, 1187 v. I. Ludovic örv. Nagy Lajosné, 1188 v. I. Stefan örv. Nagy István-né, 1189 v. I. Stefan örv. Kovach István-né, 1190 v. I. Iosif örv. Albetty Józsefné, 1191 v. I. Francisc örv. Vágó Ferencné.

In Grupa B Csoportban: 1128 Izidor Vajda Izsó, 1129 Mihail Murzits Mihály, 1130 Anton Martics Antal, 1131 Matilda Fenedek Matild, 1132 v. I. Gheorghe Knei Györgyné, 1133 Pavel Farkas Pál, 1134 v. I. Ladislau Lakatos Lászlóné, 1135 v. I. Ioan örv. Kovacs Jánosné, 1136 v. I. Vicentiu örv. Franck Vin-né, 1137 v. I. Francisc örv. Vágó Ferencné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálukkor Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare la case de deced a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociații, că cotizatiunile de deced sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálkor Segélyező Csoportjai igazgatósága szintén közli a tagjaival, hogy a halálukról járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. Sotia lui Francisc Tisza Ferencné 1073, Antoniu Szukla Antal, 1074, Carol Polgar Karoly 1075.

In Grupa II. Csoportban: sen. Iosif Kékedi József 1119, Stefan Ladislau Mittner István László 1120, Ignatie Keder Ignác 1121, Iosif Konyelicza József 1122, v. I. Francisc Aulich Ferencné 1123, Marton Vidai Márton 1124, sotia lui Aloizu Schürger Ajajoné 1125.

Ismeretlen helyen tartózkodó következő tagjainkat felkérjük, hogy saját érdeklükben aradi irodánkban Mures-anu ucca 18/20 sz. alatt mielőbb jelentkezni szíveskedjenek:

Tóth Károly 2128/138, Tóth Györgyné sz. Dargan Vilma 4318 1951, örv. Zarici Vasilené 3230/2476, Medve József 4078-188, örv. Knotz Ferdinándné 2909/1142 örv. Pelikan Józsefné 3320/1437, Hunyadi Uona 3286 455, örv. Mühlhoffer Kálmán-né 2267/1585, Ciordas Ignatie 2206/1501 Vladoiu-né Jakab Julia 3439/627, E. Jós Pálné 2510/2550, örv. Lunga Vasilené 3157/3021, Patean Pavel 2066/2492, Sándor Ilie 2067/2493, Hidvéghy Gergelyné 4536/2863, Cs. Szabó János 4309/1870, Jakab Jánosné 4220/1058, id. Képes Mihályné sz. Hegedűs Mária 2219/1172, Orbók Lajos 4365/2522, Tolan Petru c. neje 4820/21, 2983/84.